

*” Vierivät kivet eivät sammaloidu ”
” Saxum volutum non obducitur ”*

ENTER ry

Ikäihmisten tietotekniikkayhdistys

ICT Association for Seniors

10-vuotishistoriikki

Lukijalle

Kymmenen vuotta on toisaalta lyhyt ja toisaalta pitkä aika niin yksilön kuin yhdistyksenkin elämässä. Sen kuluessa ihmisen elämä voi muuttua ratkaisevasti, ja yhdistyksenkin taipaleella saattaa olla myötä- ja vastamäkeä omasta toiminnasta tai ympäristöstä johtuen.

Niin on ollut ENTER ry:n elämässäkin, ilon hetkiä ja pettymyksen vaiheita. Vuosikymmenessä ovat jäsenetkin vanhentuneet saman verran, ainakin alusta alkaen mukana olleet. Tietotekniikka on astunut eteenpäin valtavin harppauksin. Ohjelmat ja laitteet, joilla aloitettiin vuonna 1997, ovat vaihtuneet moneen kertaan, ja käyttäjät ovat jatkuvasti joutuneet oppimaan uutta, pinnistämään aivokapasiteettinsa usein äärimmilleen.

Kun enteriläiset tuutorit aloittivat vertaisopastamisen, ensimmäisen tietokoneen käyttöjärjestelmä oli Windows 3.11, mutta samanaikaisesti kursseilla oli käytössä Windows 95, ja muutaman uuden version jälkeen ollaan nyt Windows Vistassa.

Muitakin muutoksia on tapahtunut. Digikameroiden yleistyessä on kiinnostus lisääntynyt kuvien käsittelyyn ja niiden erilaiseen tallentamiseen. Kopioinnissa olivat ensin käytössä lerput ja korput, sitten CD-levyt ja nyt kätevät muistitikut. Tulostimista on tullut monikäyttölaitteita. Pitkä matka on kuljettu lyhyessä ajassa.

Ei kuitenkaan niin pahaa, ettei siinä olisi hyvääkin. Tämä alituinen muutos on ollut hyödyllistä aivojumppaa, ja virkistyneet aivosolut ovat pitäneet ikääntyneenkin kiinni tietotekniikan kehityksessä.

Vuosikymmenen on mahtunut niin paljon toimintaa, ettei kaikkia tapahtumia ole voitu kirjata lyhyeen historiikkiin eikä myöskään mainita kaikkia mukana olleita. Kaikilla on kuitenkin ollut merkitystä yhdistyksen menestykseen.

ENTERistä on löytynyt myös hyviä ystäviä ja jäsenten tapaamisissa on voitu vaihtaa kokemuksia ja saada lisäksi sosiaalista mielihyvää, jonka nykyisin tiedetään olevan erittäin tärkeää ihmisten hyvinvoinnille.

Vierivä kivi ei sammaloidu — edelleenkään — ei yksilö eikä yhdistys. Uusi vuosikymmen tuo uudet haasteet, ja yhdistyksen jäsenten osaaminen karttuu, kun perustiedot ovat hallinnassa.

Kiitos teille kaikille, jotka olette jakaneet kanssani muistonne kuluneesta vuosikymmenestä, ja ne on voitu kirjallisten dokumenttien lisäksi sisällyttää historiikkipakettiin. Erikoiskiitokset kuuluvat kuitenkin Anja Mäkiselle, ENTER ry:n kummitädille, joka on ollut henkilökohtaisesti vaikuttamassa niin ENTERin syntyyn kuin sen kehittymiseenkin.

Helsingissä tammikuussa 2008

Liisa Hämäläinen

SISÄLLYSLUETTELO

Ikäihmiset perehtyivät tietotekniikan salaisuuksiin ja innostuttuaan perustivat oman atk-yhdistyksen	5
<i>Yhdistyksen perustaminen</i>	<i>6</i>
<i>Toiminta käynnistyy.....</i>	<i>7</i>
ENTERissä naisenemmistö Ikää ja kokemusta riittää	7
<i>60 vuotta on rajapyykki.....</i>	<i>7</i>
<i>Pääkaupunkiseudulla eniten jäseniä</i>	<i>8</i>
Atk-seniorit kiinnostavat medaa Enter-ladyt tunnetaan Japanissa	8
<i>Enteriläisiä radiossa ja televisiossa</i>	<i>8</i>
<i>Euroopan elektroninen vallankumous ja Suomen uho</i>	<i>9</i>
<i>Marjatta Wäänäsen virtuaalimatka.....</i>	<i>9</i>
<i>Liisa Ollikaiselta neuvoja japanilaisille vanhuksille.....</i>	<i>10</i>
<i>Irja Pitkänen ja Liisa Suviranta Japanin televisiossa</i>	<i>10</i>
Kansainvälisyyden kuviot tutuiksi enteriläisille jo varhaisessa vaiheessa	11
<i>Ruotsi on läheisin</i>	<i>11</i>
<i>Yhdistykselle myös englanninkielinen nimi</i>	<i>12</i>
<i>Virtuaalireportaasi kolmen maan seniorinaisista</i>	<i>12</i>
Pelko pois-asenteesta tietokoneen valtiaaksi	12
<i>Tärkeintä motivaatio, halu oppia</i>	<i>13</i>
<i>Kohtaamispaikka Lasipalatsi</i>	<i>13</i>
<i>Omien ja muiden antamaa koulutusta Lähtökohtana eräät perusperiaatteet.....</i>	<i>14</i>
<i>aPC-kansion oppimateriaali</i>	<i>14</i>
<i>Tyhmät kysymykset ja ongelmien ratkaisua.....</i>	<i>14</i>
<i>Koulutus atk-pohjaisesta tiedotusjärjestelmästä</i>	<i>15</i>
<i>Tietokoneen historiaa ja nykyaikaa.....</i>	<i>15</i>
<i>Suvun vaiheet kiinnostavat</i>	<i>15</i>
<i>Sähköinen valokuva-albumi.....</i>	<i>15</i>
<i>Tietokoneen anatomiaa</i>	<i>15</i>
Tuutorit toimivat vierihoidtajina Kännykkäluotsit ovat moniosaajia.....	16
<i>Tietokonetuutorit auttavat alkuun</i>	<i>16</i>
Kännykkäluotsit opastavat matkapuhelimien käyttöä	17
<i>Varttunut-projektin tuloksena Wanhat Wiisaat Werkossa opetuspaketti.....</i>	<i>18</i>

<i>Tuutoreille pilottikoulutusta</i>	<i>19</i>
<i>Oppimateriaalia parannettiin ja siirrettiin verkkoon</i>	<i>19</i>
<i>Wanhat Wiisaat Werkossa-opetuspaketti.....</i>	<i>20</i>
<i>Tutkimus Varttunet-projektista</i>	<i>20</i>
<i>Tiedotteesta tulee Ikinörtti Verkkokeskustelun on/off vaiheet.....</i>	<i>21</i>
<i>Keskustelupalstan vaiheita</i>	<i>22</i>
<i>Paperitiedote on sähköistä suositumpi</i>	<i>23</i>
Jäsenille tarjotaan muutakin kuin pelkkää tietotekniikkaa	23
<i>Tietokone on voimakas aivojen stimulanssi.....</i>	<i>24</i>
<i>Tietokoneen merkitys iän karttuessa.....</i>	<i>24</i>
<i>Tietokone iloksi ei pakoksi.....</i>	<i>24</i>
<i>Tietokone antaa haasteita.....</i>	<i>24</i>
Asumista, antiikkia ja muita aiheita jäsenille tiedoksi ja keskusteltavaksi.....	24
<i>Ikääntyneiden asuminen</i>	<i>33</i>
<i>Ikääntyneiden tietokoneen käyttö yleistyy hitaasti.....</i>	<i>33</i>
<i>Taiteen maailma internetissä.....</i>	<i>33</i>
<i>ENTERin 2-vuotisjuhla televisioitiin Kustaankartanon asukkaille.....</i>	<i>33</i>
<i>ENTERin viittä toimintavuotta juhlittiin leppoisasti.....</i>	<i>34</i>
<i>ENTERin tehtävä on kannustaa ikäihmisiä uuteen elämään</i>	<i>34</i>
<i>Musiikkia, muistoja ja kuvia</i>	<i>35</i>
<i>Mielenkiintoisia vierailukohteita</i>	<i>35</i>
<i>Vanhakin nyt nuortuu</i>	<i>35</i>
Senioreiden viestintäpäivä kirjastoissa Opastusta messuilla ja muissa tapahtumissa	36
<i>Lasipalatsissa Tietotekniikka tutuksi ilman yläkäräjaa</i>	<i>36</i>
<i>Hyvä ikä-messut.....</i>	<i>37</i>
<i>Tiedekeskus Heureka</i>	<i>38</i>
Vierailukohteissa tutustutaan moniulotteiseen tietotekniikkaan	38
<i>Rahan liikkeitä.....</i>	<i>38</i>
<i>Tiedonlähteitä.....</i>	<i>39</i>
<i>Erikoiskohteita.....</i>	<i>40</i>
<i>Sitra, OSKU ja Nettimaunula</i>	<i>41</i>
<i>Yhteistilaisuus Malmin virkistyskeskuksessa</i>	<i>41</i>
<i>Vierailu Tampereelle</i>	<i>41</i>
Enteriläiset toimivat asiantuntijoina Yhteiset kokemukset ovat arvokkaita	42

<i>TIKAS tarjoaa selkokielellä tietotekniikan perustaidot</i>	42
<i>ITSE-hankeesta helpotusta arkeen</i>	42
<i>Esteettömiä palveluja ja toimintaympäristöjä</i>	43
<i>Tietokone iloksi ja avuksi-kirjanen</i>	43
<i>Palveleeko informaatioteknologia ikäihmisiä?</i>	43
<i>Tekesin FENIX-teknologiaohjelma</i>	43
<i>Mitä, kenelle ja miksi</i>	44
<i>Tietoyhteiskunta ihmisten osaamisen kannalta</i>	44
<i>Digi-TV ja kansalaisosallistuminen</i>	44
<i>Tietoyhteiskuntahanke</i>	44
<i>Hyvä asiakaspalvelu-kilpailu</i>	44
Enter on ollut vaikuttamassa julkisen hallinnon it-hankkeisiin	45
<i>Tärkeimpiä yhteistyöhankkeita</i>	45
<i>Enterin edustajat ovat pitäneet kuluttajien puolta</i>	46
Nimi vanheni nopeasti Sääntöihin tarkistuksia	48
<i>Yhdistyksen nimi muuttuu</i>	48
<i>Kalenterivuoden pituinen toimikausi</i>	48
<i>Nuoren yhdistyksen kasvukipuja Henkilövalinnoista ongelmia</i>	49
<i>Yksimielisestä päätöksestä erimielisyyttä</i>	49
<i>Sihteerin yllättävä vetäytyminen</i>	50
Vuodet eivät ole veljeksiä Puheenjohtajilla omat tavoitteet	50
<i>Toiminnan käynnistäminen ja vakiinnuttaminen</i>	50
<i>Uudella puheenjohtajalla rankka urakka</i>	51
<i>Sääntöuudistus, nimenmuutos ja valmistautuminen digiaikaan</i>	51
<i>Tietoturvaa ja yksityisyyden suojaa</i>	52
Kohti seuraavaa vuosikymmentä Kohti arjen tietoyhteiskuntaa	53
Hallitukset ja muut vastuuhenkilöt	54
<i>Marraskuu 1997 - toukokuu 1998</i>	54
<i>Maaliskuu 1999 - maaliskuu 2000</i>	54
<i>Maaliskuu 2000 - helmikuu 2001</i>	54
<i>Helmikuu 2001 - helmikuu 2002</i>	54
<i>Helmikuu 2002 - maaliskuu 2003</i>	54
<i>Maaliskuu 2003 - maaliskuu 2004</i>	54
<i>Maaliskuu 2004 - maaliskuu 2005</i>	55

<i>Maaliskuu 2005 - maaliskuu 2006</i>	55
<i>Maaliskuu 2006 - maaliskuu 2007</i>	55
<i>Maaliskuu 2007 -</i>	55
ENTERin aktiivijäseniä in memoriam	56

VALOKUVAT

Kuva 1: Kaliolan ryhmä joulukuussa 2001.

Kuva 2: Tuutorit opissa Ikiksessä lokakuussa 2003.

Kuva 3: Vertaisohjaajina Timo Puska ja Urho Vuori.

Kuva 4: Vehkaojan koululla Hyvinkällä v. 2004 tutustutaan tietokoneen saloihin

Kuva 5: Tampereella Pirkkahallissa Hyvä Ikä -messuilla syyskuussa 2004.

Kuva 6: Tampereen Pirkkahallissa Hyvä Ikä -messuilla syyskuussa 2002.

Kuva 7: ENTER ry:n vuosikokous 2004

Kuva 8: ENTER ry:n jäseniä vuosikokouksessa Soneran auditoriossa maaliskuussa 2005.

Kuva 9: Hallitustyöskentelyä VaTin neuvotteluhuoneessa, Itäkeskuksessa.

Kuva 10: Sandelsin kirjastossa valmistellaan power point esitystä Hyvä Ikä -messuja varten 2004.

Kuva 11: Kännykkäluotsit Sylvia Koskinen ja Maisa Krokfors

TVohjelmanauhoituksessa Sandelsin kirjastossa huhtikuussa 2004.

Kuva 12: ENTER ry:n nettikioski Heurekassa v. 2005.

Kuva 13: Hyvien Kysymysten vetäjä Sami Uusheimo Lasipalatsissa v. 2005.

Kuva 14: ENTER ry vieraili Helsingin Puhelinyhdistyksen museossa huhtikuussa 2004.

Kuva 15: Pikkujoulut Lasipalatsissa joulukuussa 2005.

Kuva 16: Puheenjohtaja Maisa Krokfors säveltää vanhalla Macilla.

Ikäihmiset perehtyivät tietotekniikan salaisuuksiin ja innostuttuaan perustivat oman atk-yhdistyksen

ENTER ry saa kiittää Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakesia syntymästään. Huolehtivaisena emona Stakes auttoi ENTERin hyvään alkuun. Stakesin toimialaan kuuluu edistää niin vammaisten kuin ikäihmisten itsenäistä suoriutumista arkielämässä. Tavoitteeseen pyritään kehittämällä palveluja ja rohkaisemalla ihmisiä käyttämään välineitä, jotka auttavat heitä ylläpitämään toimintakykyä, kun vamma tai ikä tuo mukanaan haittoja arkielämään.

Tietokoneiden yleistyttyä 1990-luvulla Stakesissa oivallettiin tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuus säilyttää myös ikäihmiset yhteiskunnan täysivaltaisina jäseninä. Itsenäisen suoriutumisen tukemisen yksikössä ryhdyttiin ylitarkastaja Annikki Korhosen ja projektisuunnittelija Anja Mäkisen johdolla pohtimaan ikäihmisten ohjaamista tietotekniikan maailmaan.

Stakes sai yhteistyökumppanikseen syksyllä 1996 ATK-instituutin (nykyinen Helia, Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu), jonka kanssa ryhdyttiin kehittämään aPC-kokeiluprosjektia. Sen tarkoituksena oli antaa ikääntyneille perustiedot tietokoneen käytöstä ja tuottaa käyttökelpoista materiaalia heitä varten. Tavoitteena oli havainnollistaa, kuinka jokainen perustaidot hankkinut seniori pystyy kehittämään omia taitojaan. Kurssin suunnitelleet halusivat myös innostaa ja rohkaista osanottajia jakamaan hankkimansa tietotaitoa muille senioreille.

Projektin suunnittelu- ja johtoryhmässä oli koko ajan mukana ikääntyneiden edustajia. Seniorikursseilaisia oli 13, jotka valittiin eläkeläisjärjestöistä. Opiskelijat kokoontuivat jo ennen varsinaisen kurssin alkua suunnittelemaan kurssia.

Hankkeen käytännön toteutusta ryhtyi vetämään Anja Mäkinen. Opettajana toimi ATK-instituutin opiskelija Janne Moilanen, jonka lopputyön osana oli oppimateriaalin valmistaminen. Hän vastasi myös opetuksesta ja kurssilaisten haastattelusta. Oppitunneilla oli mukana myös ohjaaja, joka avusti kurssilaisia tunneilla ja toimi projektin yhdyshenkilönä.

Tarkoitus oli, että kurssilaiset perehtyvät tietokonelaitteistoon, Windowsin käyttöliittymään, tekstinkäsittelyyn, taulukkolaskennan ja kuvankäsittelyyn periaatteisiin ja perustoimintoihin sekä Internetin sähköposti-, uutisalue ja www-ominaisuuksiin. Suunnitelmat eivät kuitenkaan toteutuneet kokonaisuudessaan, vaan opiskelu eteni aiottua hitaammin, eikä yhteistyö koneidenkaan kanssa sujunut täysin kitkattomasti.

ATK-instituutti vetäytyi syksyllä 1996 projektista ilmeisesti resurssien puutteen takia. Kurssilaiset olivat kuitenkin innostuneita oppimaan lisää ja jatkamaan ns. Senioreiden ajokorttikokeilun loppuun. Stakesin projektissa mukana olevat tekivät omien töidensä ohella talkootöitä saadakseen projektin päätökseen.

Opiskelijoiden keski-ikä oli 68 vuotta. Kurssi todisti, että ikä ei ole este oppimiselle, kun aikaa varataan riittävästi. Oikea asenne ja motivaatio takasivat hyvän tuloksen.

Senioreilta ja kouluttajilta saatiin arvokasta palautetta. Arviointi tehtiin

lähtöhaastattelun ja kyselylomakkeiden, oppimispäivä-kirjojen, materiaalista saatujen palautelomakkeiden, jatkuvan seurannan ja loppuhaastattelujen perusteella.

Alusta kurssin päätökseen asti mukana olivat Lauri Kehlo, Sävy Laajus, Seija Manninen, Liisa Ollikainen, Irja Paasikivi, Irja Pitkänen, Ulla Rahkonen, Elsa Stenroos, Olavi Tervonen, Jorma Tuukkanen ja Taina Äikäs-Mykkänen.

Yhdistyksen perustaminen

Elokuussa 1997 Munkkiniemen palvelukeskukseen kokoontui 60 asiasta innostunutta senioria keskustelemaan, kuinka ikääntyvät ihmiset voisivat pysytellä ajan tasalla teknistyvässä yhteiskunnassa ja kehittyä tietotekniikan käytössä. Läsnä oli aPC-senioreiden lisäksi aktiivisempiä ikäihmisten yliopistosta. Keskustelun kuluessa heräsi ajatus kerhon perustamisesta ja sen toimimisesta Helsingin Tietojenkäsittely-yhdistyksen Hetkyn alaisuudessa. Hetkystä oli tarjottu tällaista mahdollisuutta, koska yhdistyksessä toimi tietotekniikan osa-alueista kiinnostuneita ihmisiä omissa kerhoissaan, jotka saivat yhdistykseltä erilaisia palveluja ja etuja.

Kerhon perustamista valmistelevaan työryhmään valittiin: Mirja Heikkilä, Eläkeläiset ry; Anja Mäkinen, Stakes; Marja Pekkanen, Vanhusten Turva ry; Elsa Stenroos, Suomen Ruskaliitto; Jorma Tuukkanen, E-seniorit ry ja Unto Leinonen, Seniorikerho Evergreen Seniorklubb ja kutsuttuna asiantuntijana Ikäihmisten yliopistosta.

Neuvottelut kerhon saamisesta Helsingin Tietojenkäsittely-yhdistyksen Hetkyn alaisuuteen oli käyty yhdistyksen puheenjohtajan Jaakko Koskisen kanssa. Neuvottelut jäivät kuitenkin kesken, ja puheenjohtajan vaihduttua kesän aikana Hetky ei hyväksynyt ikäihmisten tietotekniikkakerhoa alaisuuteensa. Kerhoa puuhanneet pettyivät päätökseen ja kokivat sen ikäsyryjinnäksi.

Valmisteleva työryhmä päätti kokouksessaan 13.10.1997 selvitysten jälkeen perustaa tietotekniikasta kiinnostuneille ikäihmisille yhdistyksen.

Perustajajäsenet muodostivat yhdistyksen hallituksen. Puheenjohtajaksi valittiin Unto Leinonen, varapuheenjohtajaksi Liisa Ollikainen, sihteeriksi Elsa Stenroos ja taloudenhoitajaksi Jorma Tuukkanen.

Toimintaperiaatteiksi sovittiin, että yhdistys perustuu vapaaehtoiseen toimintaan ja on puolueisiin sitoutumaton, ja sen tarkoituksena on kehittää ikäihmisten valmiuksia tietotekniikan hyödyntämisessä. Näin se pyrkii edistämään sukupolvien välistä tasa-arvoa tietotekniikan hallinnassa. Yhdistys välittää tietoja ikäihmisille sopivista tietotekniikan kursseista. Se pyrkii vaikuttamaan siihen, että ikääntyvien tarpeet otetaan huomioon paitsi koulutuksessa myös tietotekniikan laitteiden ja ohjelmien suunnittelussa. Yhdistyksen tavoitteena on lisätä tietotekniikan tuntemusta ja hyödyntämistä ikäihmisten ja toimintarajoitteisten keskuudessa.

Jäsenkokouksessa 17.11.1997 Stakesissa oli läsnä 48 henkilöä. Kokous hyväksyi toimintasuunnitelman, talousarvion ja jäsenmaksuksi 100 markkaa.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Unto Leinonen. Hallituksen

varsinaisiksi jäseniksi valittiin: Jorma Hormio, Liisa Ollikainen, Elsa Stenroos, Onni Turhanen, Jorma Tuukkanen ja Eero Viikari. Hallituksen varajäseniksi valittiin: Mirja Heikkilä, Liisa Hämäläinen, Anja Mäkinen, Marja Pekkanen, Esko Rautila ja Olavi Tervonen.

Ikäihmisten atk-yhdistys ENTER ry rekisteröitiin 18.2.1998, ja se aloitti toimintansa Suomen ensimmäisenä ikäihmisten tietotekniikkayhdistyksenä.

Toiminta käynnistyy

Yhdistyksen hallitus piti ensimmäisen kokouksensa 18.12.1997. Puheenjohtajana toimi Unto Leinonen. Varapuheenjohtajaksi valittiin Liisa Ollikainen ja sihteeriksi Elsa Stenroos, Marja Pekkanen ja Mirja Heikkilä, taloudenhoitajaksi valittiin edelleen Jorma Tuukkanen. Jäsenrekisterin hoitajaksi valittiin Anja Mäkinen.

Yhdistyksen toimintaa tehostamaan nimettiin työryhmät, jotka valmistelivat asioita hallituksen käsittelyyn. Työryhmät olivat tiedotus ja jäsenhuolto, koulutus sekä talousasiat.

Hallituksen esityslistalle oli kirjattu jo useita asioita. Hyväksyttiin uudet jäsenet heidän hakemuksensa perusteella. Uusia jäseniä todettiin olevan 73 henkilöä. Asialistalla olivat osallistuminen Hyvä ikä 98-messuille Lahdessa, YK:n julistamaan Kansainväliseen Ikäihmisten vuoteen 1999 sekä valmistautuminen sen tilaisuuksiin, kuten Vanhusten päivän viettoon lokakuussa 1998. Päätettiin ryhtyä valmistelemaan lähiajan työsuunnitelmaa.

ENTERissä naisenemmistö Ikää ja kokemusta riittää

Ensimmäisten toimintakuukausien aikana yhdistykseen liittyi 70 jäsentä, kaukaisin Oulusta. Kaksi vuotta myöhemmin jäsenmäärä oli kohonnut jo kahteen sataan, ja on sen jälkeen vaihdellut 200 - 250 välillä. Jäsenmäärää harventaa käytön tai harrastuksen sammuminen vuosien karttuessa sekä jäsenten poistuminen keskuudestamme.

ENTER ry:n jäsenet ovat - muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta - työstään eläkkeelle jääneitä henkilöitä. Ammatillinen tausta vaihtelee, mutta yhteistä kaikille on kiinnostus informaatiotekniikkaan sen eri muodoissa. Useimmilla jäsenillä on halu kehittyä ja päivittää omia tietojaan ja taitojaan. Monilla on myös halu auttaa muita ikääntyneitä selviämään jo arjeksi muuttuneessa tietoyhteiskunnassa. Vanhimmat jäsenet ovat 90-vuotiaita, mutta yhtä tiedonhaluisia kuin nuoremmatkin.

60 vuotta on rajapyykki

Yli 60-vuotiaitten voi ajatella edustavan likimain viimeistä ikäluokkaa, jolla on ollut mahdollisuus sanoa tietotekniikalle ei ja samalla ikääntyneistä ensimmäisiä, jotka ovat voineet sanoa sille kyllä. Tällaisen karkean, mutta hyvin todennäköiseltä tuntuvan päätelmän, esittää haastattelujensa perusteella Anne Sankari väitöskirjassaan Ikääntyviä tietoyhteiskunnassa - Kulttuuriset ajattelutavat ja sosiaalinen tila. Haastatteluvaiheessa muutama enteriläinen pääsi mukaan kertomaan väitöskirjan tekijälle omia näkemyksiään ja kokemuksiaan tieto-

tekniikasta ja tutustumaan ennakolta väitöskirjan tekstiin.

Suurin osa yhdistyksen jäsenistä kuten myös tuutoroitavista on naisia. Tämä saattaa johtua siitä, että naiset ovat uteliaampia ja tiedonhaluisempia, valmiimpia oppimaan kuin miehet. Heidän itsetuntonsa ei myöskään kärsi, vaikka he tekevät virheitä tai tunnustavat, etteivät ymmärrä jotakin asiaa. Ehkä tämä johtuu siitä, ettei moneltakaan naiselta ole työelämässä edellytetty teknologian tuntemusta, joten nyt voi aloittaa aivan alusta.

Pääkaupunkiseudulla eniten jäseniä

Naisia on jäsenistä ollut vuosittain hieman vaihdellen 58 - 60 % ja miehiä vastaavasti 40 - 42 %. Jäsenistä 80 % asuu pääkaupunkiseudulla. Yksittäisiä jäseniä on ollut Pakistania myöten. Vuonna 2002 syntymävuosien mediaani oli 1933, eniten oli 1932 syntyneitä, vanhin oli 90-vuotias.

Lokakuussa 2007 yhdistyksen jäsenmäärä oli 250 henkilöjäsentä ja yksi yhteisöjäsen. Tuore sääntöjen muutos mahdollistaa yhteisöjäsenet. Jäsenten ikähaitari on varsin laaja: vanhin jäsen on syntynyt vuonna 1917 ja nuorin 1970. Jäsenten syntymäaikojen keskiarvo olisi syntymäaikojen perusteella 71 vuotta, mutta sitä saattaa vääristää 18 jäseneltä puuttuvat tiedot syntymäajoista. Jäsenistä 152 on naisia ja 98 miehiä.

Atk-seniorit kiinnostavat medaa Enter-ladyt tunnetaan Japanissa

ENTER ry oli ensimmäinen nimenomaan ikäihmisille tarkoitettu tietotekniikkayhdistys, minkä vuoksi se herätti alusta alkaen runsaasti kiinnostusta mediassa. Alan ammattilehdissä, asiakaslehdissä, kymmenissä sanomalehdissä ja joissakin paikallislehdissä julkaistiin perustamisvuoden syksyllä artikkeleja ja uutisia ikäihmisten atk-harrastuksesta sekä heidän yhdistyksestään. Asia oli esillä myös television ja radion ohjelmissa.

Yhdistys sai huomiota myös ulkomailla mm. Saksassa, jossa jaetussa Helsinki News-lehdessä esiteltiin vuonna 1998 puheenjohtaja Unto Leinosen haastattelun perusteella ENTERin toimintaa.

Vuosien mittaan median kiinnostus on säilynyt ikäihmisten tietotekniikka-harrastusta kohtaan. Matkapuhelimien yleistyttyä tietokoneita nopeammin senioreiden käytössä ja kännykkäluotsauksen tulo tietokoneopastuksen rinnalle on tuonut yhdistyksen toiminnalle uudenlaista julkisuutta. ENTER on ollut itsekin aktiivinen ja lähettänyt lehdille tiedotteita toiminnastaan. Samoin on informoitu yhteistoimintakumppaneita ja eräitä järjestöjä, ennen kaikkea eläkeläisjärjestöjä.

Enteriläisiä radiossa ja televisiossa

ENTER on ollut kaksikin kertaa TV1:n Vierivät kivet-ohjelmassa. Ensimmäisen kerran Seniorit ja tietokoneet-aiheesta ENTERistä olivat puheenjohtaja Unto Leinonen ja jäsenet Irma Nyberg ja Kalevi Säde kertomassa yhdistyksestä ja sen toiminnasta sekä omasta suhteestaan tietokoneeseen. Erityisesti Irma Nyberg oli hyvänä esimerkkinä ikääntyneen kyvystä oppia uutta, olihan hänellä itsellään ikää 89 vuotta. Vuonna 2006 puolestaan silloinen puheenjohtaja Maisa Krokfors jatkoi samasta aiheesta.

Useista yhdistyksen jäsenistä on tehty henkilöhaastatteluja. TV1:n Opetus-ohjelmien kevään 2004 ohjelmasarjassa esitettiin jakso ikäihmisistä tietokoneen ääressä käytännön tilanteessa. Kuvaukset tehtiin Senioritalo Sandelsissa ja ENTERistä niihin osallistuivat kännykkäluotsi Sylvia Koskinen sekä tietokone-tuutorit Maisa Krokfors, Ilkka Mäkimattila, Tauno Olaskari, Ritva Wahlsten-Puska ja Timo Puska.

Kuningaskuluttajaohjelmassa tammikuussa 2006 haastateltiin Maisa Krokforsia. Toisessa ohjelmassa Kuningaskuluttaja esitti kolmen tietoturvaohjelman asentamisen, ja enteriläiset Ritva Wahlsten-Puska ja Timo Puska testasivat niiden käytettävyyttä. Marraskuussa 2007 Lea Grönlund ja Maisa Krokfors esittelivät kännykkäluotsien toimintaa.

Aikojen muuttuessa on netistä tullut varteenotettava julkaisupaikka. Maisa Krokforsin ja Ilkka Mäkimattilan haastattelun perusteella valtioneuvoston tietoyhteiskuntaohjelman verkkosivuilla julkaistiin Uutiset-osastossa artikkeli Tietoyhteiskunta kuuluu myös ikäihmisille

Euroopan elektroninen vallankumous ja Suomen uho

ENTERin tiedottaja Irja Pitkänen oli yksi 40 kirjoittajasta, joita pyydettiin esittämään mielipiteensä EU-parlamentaarikko Reino Paasilinnan vuonna 2001 toimittamassa kirjassa Euroopan elektroninen vallankumous ja Suomen uho. Kirja on Suomen panos EU-projektiin, jonka tehtävänä oli koota kansalaismielipiteitä ict-tekniikan yhteiskunnallisen läpimurron ympäriltä. Kirjoittajat, korkean tason asiantuntijat ja tavallisen kansan edustajat, pohtivat tietoyhteiskunnan vaikutuksia yhteiskunnan eri toimintoihin. Kirjan yhtenä tavoitteena oli esitellä Euroopan keskeisen strategian, eEurope-ohjelman, sisältöä.

Marjatta Wäänänen virtuaalimatka

Kun Marjatta Wäänänen suunnisti joulukuussa 1999 virtuaaliselle matkalle maailman ympäri, hän ei aavistanut, että kaiken kokemansa ja näkemänsä lisäksi, hän joutuisi esittelemään matkustustapaansa ja muita tietokonetaitojaan japanilaiselle vaikuttajalle. Toyota Corporationin pääjohtaja Mr. Okuda oli Suomessa puolisonsa kanssa tutustumassa suomalaiseseen tietotekniikan osaamiseen mm. Nokiassa, jossa Marjatta esitteli havainnollisesti tietokoneella matkaansa. Vieraat olivat kiinnostuneita ja ihmeissään tällaisesta osaamisesta ja halusivat tietää enemmän ikäihmisten tietokoneharrastuksesta Suomessa. Japanilaisille vieraille selvisi, millaisia elämyksiä virtuaalimatkailu tarjoaa ja millaisia uusia ystäviä se voida tuoda mukanaan.

Matkan loppuvaiheet olivat niin mielenkiintoiset, että niistä kannattaa kertoa jopa ENTERin historiikissa. Todistavathan ne tietotekniikasta kiinnostuneille ihmisille rohkaisevana esimerkkinä internetin mahdollisuudet tarjota elämyksiä sellaisillekin, joille ei enää fyysinen matkailu onnistu.

Palattuaan virtuaalimatkallaan Etelänapamantereelta Buenos Airesiin Marjatta huomasi, että sieltä oli alkamassa purjehduskilpailu Kapkaupunkiin. Maailmanmatkaajamme lähetti sähköpostia erään purjelaivan kapteenille ja pyysi, että he ottaisivat mukaan 76-vuotiaan suomalaisnaisen. Tarkoin harkittuaan asiaa yhdessä miehistönsä kanssa kapteeni suostui ottamaan Marjatan mukaan. Marjatan

matkanteko tapahtui siten, että hän seurasi internetistä tarkoin säätilaa, matkareittiä ja matkan edistymistä, josta hän sai säännöllisesti sähköpostia Nick kapteenilta. Sähköpostien vaihto on jatkunut vuoteen 2007 jo seitsemän vuotta. Virtuaalimatkalta voi siis hankkia todellisen ystävän.

Paitsi japanilaisille maailmanmatkaaja on kertonut seikkailustaan myös enteriläisille ja suomalaisille yleensä.

Liisa Ollikaiselta neuvoja japanilaisille vanhuksille

Useiden suomalaisten taustayhteisöjen ja -yritysten mm. Kauppa- ja teollisuusministeriön asiantuntemuksella ja tuella valmistui vuonna 2001 edustava julkaisu Excellent Finland SISU. Siihen oli haastateltu merkittäviä suomalaisia kuten eduskunnan puhemiestä Riitta Uosukaista, liikenne- ja viestintäministeri Olli-Pekka Heinosta, tietotekniikanero Linus Torvaldsia ja monitoiminainen Liisa Ollikaista. Julkaisua jaettiin Japanin kouluihin ja kirjastoihin, ja sitä sai myös ostaa kirjakaupoista.

Liisa Ollikainen esiteltiin esitteessä usealla sivulla ja kerrottiin, kuinka hän väitteli terveydenhuollon tohtoriksi eläkkeellä ollessaan ja opetteli väitöskirjan tekoa varten tietokoneen käytön. Aukeaman suuruinen, monin hienoin valokuvin varustettu juttu kertoi Liisa Ollikaisesta otsikolla ”IT:lla on erikoinen merkitys ikäihmisille”. Jutun kirjoittanut japanilainen toimittaja onnistui heti alkukapaleessa määrittelemään haastateltavansa luonteenpiirteet: ”Hän on säteilevä, energinen persoona, joka opettaa kaikille elämisen riemua, opiskelemisen iloa ja ennen kaikkea, miten mukavaa on vanhusten elämä tietotekniikan kanssa”.

Toimittaja kyseli Liisa Ollikaiselta neuvoa japanilaisille vanhuksille, joille on edelleen korkea kynnyks käyttää tietotekniikkaa. Näin suomalainen tietotekniikan taitaja neuvoi: ”Sisua tarvitaan. Lisäksi on tärkeää tietää uusien asioiden opettamisen ilo. Minulla meni lähes 10 vuotta, ennen kuin opin käyttämään tietokonetta. Koskaan ei ole liian myöhäistä opetella tietotekniikan käyttöä, mutta mitä aikaisemmin mielenkiinto herää, sitä helpompi on oppia. Minun mottoni tietokoneasioissa on löytää käytölle tarve omasta arkielämästä. Ja askel askeleelta on toinen tärkeä seikka. Oppiminen ja totuttelu vaativat aikaa”.

Irja Pitkänen ja Liisa Suviranta Japanin televisiossa

Irja Pitkästä ja Liisa Suvirantaa on haastateltu Japanin televisioon senioreiden tietotekniikan käytöstä Suomessa ja tietenkin myös ENTERistä, ikäihmisten omasta tietotekniikkayhdistyksestä, jonka hallituksen jäsenenä ja muissa luottamustehtävissä molemmat ovat olleet hyvinä esimerkkeinä ikätovereilleen.

Tietokoneiden ääressä Irja ja Liisa pääsivät näyttämään taitojaan ja kertomaan, kuinka he olivat oppinsa hankkineet. Molemmat vakuuttivat sen onnistuneen ahkeralla harjoittelulla ja sitkeydellä. ENTERin jäsenistössä on enemmistö naisia, joita ei enää pelota tietokoneen käyttö - vanhimpiakaan, lähes 90-vuotiaita. Haastattelut esitettiin Japanin televisiossa osana laajempaa suomalaisten senioreiden tietotekniikkaa käsittelevää ohjelmaa.

Kansainvälisyyden kuviot tutuiksi enteriläisille jo varhaisessa vaiheessa

Ensimmäisen yhteydenoton ulkomailta ENTER sai tammikuussa 1998, joten yhdistys oli tullut nopeasti tunnetuksi maan rajojen ulkopuolellakin. Saksalaisten ikäihmisten ryhmä ilmaisi alkuvuodesta 1998 kiinnostuksensa saada sähköpostiystäviä Suomesta ja kertoi tulevansa heinäkuun lopussa vierailulle Suomeen, jolloin kirjeenvaihtotovereita oli mahdollisuus myös tavata.

Yhdysvaltalaisen Hesston-Collegen oppilaiden kanssa aloitettiin vuonna 1999 sähköpostikeskustelu, jonka college oli järjestänyt Euroopan eri maissa asuvien ikäihmisten kanssa. ENTERistä osallistui viisi jäsentä keskusteluun. Keskustelijat asuivat Oulussa, Kokkolassa, Lappeenrannassa ja Helsingissä. Unto Leinosen kokemus keskustelusta oli myönteinen. Helge Perklénille sen sijaan jäi negatiivinen muisto, koska hänen keskustelukumppaninsa USA:sta ei osannut englantia, vaan oli ilmeisesti japanilainen. Muut keskustelijat eivät kertoneet mielipiteitään.

Ruotsi on läheisin

Yhdistykseen perustettiin 1999 kansainvälinen toimikunta, joka ryhtyi välittömästi solmimaan yhteyksiä pohjoismaisiin seniorien tietotekniikka-järjestöihin. Toimikunnan puheenjohtaja Anja Mäkinen ja jäsen Helge Perklén osallistuivat Tukholmassa kesäkuussa 1999 SeniorNet Sweden'in järjestämään IT&Older persons in Europe-kokoukseen. Suomalaiset kokousedustajat havaitsivat suomalaisten ikäihmisten olevan netin käytössä muista jäljessä ja ENTERin jäsenmäärän olevan pieni. Anja Mäkinen, joka oli seurannut ikäihmisten tietotekniikkatoimintaa myös Brysselin näkökulmasta, piti tähän syynä toiminnan rahoituksen puutetta. Helge Perklén oli havainnut, että Pohjoismaissa senioreilla on runsaasti toimintaa, jota valtio tukee. ENTER joutuu tekemään vapaaehtoisvoimin sellaista työtä, johon SeniorNet on voinut palkata ulkopuolisen henkilön valtion avun turvin.

ENTER oli saanut vuoden 1999 alussa kirjeen, jossa yhdistyksen toivottiin liittyvän Skandinaaviseen yhteistoimintalinkkiin Ruotsin, Norjan ja Tanskan tavoin. Puheenjohtaja ilmoitti vastauksessaan hallituksen myönteisen kannan.

Boråsin Pensionär-Universitet-yhdistyksen 13-henkinen ryhmä vieraili keväällä 2000 Ikäihmisten yliopiston Ikinetti-luokassa. Liisa Suviranta kertoi heille ENTERin toiminnasta ja jakoi mukana olleille yhdistyksen englannin-kielisen tiedotteen.

Helge Perklénin kuoltua ENTER ry:n kansainvälisten asioiden koordinoijaksi nimitettiin Maisa Krokfors, joka liittyi henkilöjäsenenä SeniorNet Sweden -yhdistykseen. Samalla nämä kaksi pohjoismaista yhdistystä lisäsivät omille internetsivuilleen toistensa hyperlinkit. Maisa kävi tutustumassa SeniorNet Swedenin toimintaan Tukholmassa ja suunnitelmissa oli enteriläisten opintomatka Ruotsiin. Hanke raukesi varojen puutteeseen ja kansainvälinen toiminta hiljeni muutenkin. SeniorNet.se sivujen kautta ruotsin kieltä taitavilla enteriläisilläkin on mahdollisuus saada tietoa alan tutkimuksesta ja monista kiinnostavista asioista.

Yhdistykselle myös englanninkielinen nimi

Yleismaailmallinen ilmiö - tietojen vaihdon siirtyminen internetiin - teki välttämättömäksi yhdistyksen nimen kääntämisen englanniksi. Sääntömuutoksen yhteydessä tulleen uuden nimen, ENTER ry, ohella otettiin käyttöön myös englanninkielinen nimi ENTER, ICT Association for Seniors. Muualla maailmassa on useita ikäihmisten tietotekniikkayhdistyksiä, joiden nimessä ovat sanat senior ja net, mutta enteriläiset halusivat säilyttää oman nimensä myös englannin kielellä. Yhteistoimintaa näiden muiden seniornettien kanssa ei ole aloitettu, sillä ruotsalaista yhdistystä lukuun ottamatta mikään niistä ei toimi samalla lailla vapaaehtoistyön pohjalla kuin ENTER.

Virtuaalireportaasi kolmen maan seniorinaisista

Ikäihmisten yliopistossa oli vuonna 1999 atk-aiheinen kurssi ”Vanhuus viisautena”, jossa oli opettajana Suomen YK-liiton kansainvälisyyskasvattaja Helena Allahwerdi. Kurssi tähtäsi Suomen YK-liiton maailmankansalaisen kypsyyskokeen suorittamiseen.

Liisa Hämäläinen oli valinnut virtuaalireportaasiksi nimeämänsä työn aiheeksi ”Naisia ikääntymisen tiellä Suomessa, Alankomaissa ja Japanissa. Havaintoja yksilöiden elämäkuvioista ja yhteiskunnallisista ilmiöistä”. Liisa etsi vastausta kysymykseen, onko naisten ikääntymisessä enemmän yhtäläisyyksiä vai eroja maiden välillä. Kiinnostuksen kohteena olivat erityisesti ikääntyvien henkilökohtaiset kokemukset yhdistettyinä yhteiskunnallisiin ilmiöihin.

Internet tarjosi aiheesta runsaasti aineistoa, jota täydensi sähköpostin avulla tehdyt haastattelut. Niissä kysymyksiin vastanneet kertoivat avoimesti ajatuksistaan, tilittivät muistojaan ja tuntojaan elämänsä varrelta ja esittivät näkemyksiään ja kokemuksiaan ikääntymisestä, sen hyvistä ja huonoista puolista. ENTER ry oli tekijälle hyvä interaktiivinen foorumi, jossa hän sai tietoja ikäihmisten ajatuksista ja voi testata omia näkemyksiään. Esimerkit senioreiden tietotekniikkaan kohdistuvista toiveista ja odotuksista löytyivät Kampin palvelukeskuksen Seniori-infosta, jossa tekijä oli toiminut tuutorina. Opastuksen aikana vaihdettiin mielipiteitä monista senioreita kiinnostavista asioista, muistakin kuin tietotekniikkaa koskevista ongelmista.

Pelko pois-asenteesta tietokoneen valtiaaksi

Muutamaa nuorta tutkijaa tai tietotekniikan ammattilaista lukuun ottamatta yhdistyksen jäsenet ovat ikääntyneitä, omasta ansiotyöstään eläkkeelle jääneitä henkilöitä. Ammatillinen tausta vaihtelee, mutta yhteistä kaikille on kiinnostus informaatiotekniikkaan sen kaikissa muodoissa. Myös pyrkimys välttää syrjäytymiseltä on voinut olla kiihokkeena tietotekniikan oppimiselle.

ENTER ry:n säännöissä ei ole määritelty jäsenien ala- tai yläikärajaa. Yhdistyksen alkuvaiheessa jäsenissä oli runsaasti sellaisia, joilla ei ollut lainkaan omakohtaista kokemusta tietokoneen käytöstä. Vuosien mittaan työelämässä tavalla tai toisella tietokoneiden kanssa tekemisissä olleiden määrä on lisääntynyt. Atk-työtehtävissä käytetyt ohjelmat ovat kuitenkin olleet monilla suppeita eikä

niistä ole ollut hyötyä arkielämässä. Useimmilla jäsenillä on sen vuoksi halu kehittyä ja päivittää omia tietojaan ja taitojaan. Monilla on myös halu auttaa muita ikääntyneitä selviämään jo tavanomaiseksi muuttuneessa tietoyhteiskunnassa. ENTERin toimintafilosofiaan ja sen myötä käytännön toimiin on kuulunut häivyttää ikäihmisissä yleisesti vallitseva pelko tietokonetta kohtaan ja vaatimaton käsitys omasta oppimiskyvystä.

Yhdistys on muistuttanut jäseniään, kuinka seniorit ovat eläneet teknistyneen aikakauden ja siten elämänsä aikana käyttäneet erilaisia teknisiä laitteita puhelimesta autoon saakka. Tietokone on vain yksi uusi laite muiden joukossa ja sillä on paljon yhteistä monen käyttämän kirjoituskoneen kanssa. Ikäihminen oppii käyttämään tietokonetta kuten muitakin laitteita. Oppiminen saattaa sujua hieman hitaammin kuin nuoremmilta, mutta taito karttuu harjoittellessa. Rajoittunut toimintakykykään ei ole esteenä, ongelmiin löytyy ratkaisuja.

Tärkeintä motivaatio, halu oppia

Jos oppijalla on motivaatio oppia, niin taidotkin karttuvat nopeasti ja itseluottamus kasvaa. Monella on alusta alkaen selvää, mihin tietotekniikkaa käyttäisi. Oppimisen teitä on ollut monia: tuutorin antama henkilökohtainen opetus, kurssit, opiskelu kirjallisesti tai verkossa. Enteriläisten laatima opetuspaketti verkossa auttoi myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuvia jäseniä, jotka eivät voineet osallistua kursseille.

Kalliolan kansalaisopiston kanssa on toimittu yhteistyössä alkuvuosista lähtien ja atk-kursseja on suunniteltu yhdessä. Vasta-alkajat ovat aloittaneet ”Pelko pois” -kursseista. Pidemmällä oleville on järjestetty ”Miten kirjoitan tekstiä tietokoneella” ja ”Sähköposti yhteydenpitovälineenä”-kursseja. Monet ikäihmiset ovat hankkineet itselleen digikameran ja sillä kuvaaminen ja yleensäkin kuvankäsittely ovat alkaneet kiinnostaa yhä enemmän, ja oppia on haettu kursseilta. Kalliolassa ovat myös kaikki lisäharjoitusta kaipaavat voineet käydä opiston ATKluokassa saamassa opastusta vertaisopastajilta tai tekemässä omia töitään. Tuutorien tarkoituksena ei tällöin ole kouluttaa, vaan tukea itsenäisesti harjoittelevaa oppijaa ja antaa hänelle tarvittavia vinkkejä.

Myös Ikäihmisten yliopistossa järjestettiin kymmenkunta vuotta eri tason kursseja atk:sta kiinnostuneille. Enteriläiset vertaiskouluttajat palvelivat Ikäihmisten yliopiston tietokonealuokan IkiNetin vapaiden harjoitustuntien opastajina IkiNetin atk-opetuksen lopettamiseen saakka kevääseen 2006. Samalla tuutorit saivat itse lisäoppia siellä kuten myös Kalliolan kansalaisopistossa.

Kohtaamispaikka Lasipalatsi

Lasipalatsissa, entisen Kirjakaapelin tiloissa, on kirjaston neuvontapiste Kohtaamispaikka, jossa eri alojen asiantuntijat opastavat kaikkia tiedonhaluisia verkossa olevien sähköisten palveluiden, mobiilipalveluiden ja digi-tv:n käytössä. Kohtaamispaikassa järjestetään myös koulutustilaisuuksia, joissa neuvotaan, kuinka tietotekniikkaa hyödyntämällä voi helpottaa arkielämään liittyvien asioiden hoitamista. ENTERin käytössä on Kohtaamispaikassa oma neuvontapiste, joka käynnistyi kesäkuun alussa 2005. Yhdistyksen tuutorit päivystävät

neuvontapisteessä kolmena päivänä viikossa ja neuvovat tietotekniikan kysymyksissä kaikkia ikääntyneitä, joilla on ongelmia tietokoneen kanssa.

Omien ja muiden antamaa koulutusta Lähtökohtana eräät peruseriaatteet

Koulutustoimikunta paneutui jo ensimmäisessä vuoden 1998 kokouksessaan ikäihmisten atk-koulutukseen. Koulutustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa todettiin erittäin tärkeäksi lähteä seuraavista lähtökohdista:

- Opetettavan tekstinkäsittelyohjelman on oltava selkeä, eikä se saa olla liian monimutkainen tai sisältää kovin paljon erilaisia toimenpiteitä. Toimikunnan mielestä tällaisia ovat Works ja Word.
- Käytettävien koneiden on oltava hyviä ja toimintavarmoja ja niillä on oltava toimiva huolto koulutuksen ajan.
- Jokaisella opiskelijalla on oltava käytössään oma kone.
- Tuutoreita tarvitaan hyvän opettajan lisäksi.
- Opintojaksojen välillä on jokaisella oltava harjoittelumahdollisuus.
- Opittavat asiat on rajattava selkeästi ja rajauksesta kannattaa pitää kurssin ajan kiinni; esim. jos opetetaan tekstinkäsittelyä, ei välillä poiketa grafiikkaohjelman puolelle.

Koulutusryhmän jäsenten Jorma Hormion, Anja Mäkisen, Esko Rautilan ja Mirja Heikkilän laatimat periaatteet oli laadittu niin harkiten, että ne pätevät jatkuvasti. Vuoden 1998 aikana yhdistys järjesti omia koulutustilaisuuksia. Koulutuksen sisältönä olivat yleisimpien tietokoneavusteisten tehtävien suorittaminen, kuten pankissa ja kirjastoissa asioiminen tietokoneilla ja automaateilla. Lisäksi järjestettiin atk:n peruskursseja ja opintokäyntejä.

Mac-tietokoneen käyttäjäkään ei unohdettu, vaan heille esiteltiin niiden toimintaa. Varsinkin grafiikan tekemisessä Macit ovat taitavia.

aPC-kansion oppimateriaali

ENTER ry:n perustamiseen vaikuttaneen kurssin yhteydessä valmistui 250-sivuinen aPC-kansio, joka sisälsi aPC-kursseilla kootun opetusmateriaalin. Kansio jaettiin yhdistyksen ensimmäisessä vuosikokouksessa kaikille läsnä olleille ja postitettiin muille ENTERin jäsenille sekä ikäihmisten järjestöille ja palvelutaloille. Asiantuntijoiden mukaan tämä oli käännteentekevä koko maan ikäihmisten tietotekniikkakoulutuksessa.

Tyhvät kysymykset ja ongelmien ratkaisua

Vuosikokouksessa 1999 esitetty idea ”tyhmien kysymysten”-kerhosta toteutui jo parin kuukauden kuluttua tuutorikerhona, jossa Itäkeskuksen Vapaaehtoistyön ja omaishoidon keskuksen VaTi:iin kokoontuneet etsivät yhdessä vastauksia mieltään askarruttaneisiin tietotekniikkaan liittyviin kysymyksiin. Kukin kysyi tai vastasi omien kokemustensa pohjalta. Jorma Hormio oli isäntänä ja rohkaisi kaikkia kertomaan kokemuksistaan. Vastaaajaksi saatiin sittemmin ulkopuolinen asiantuntija Tuukka Uusheimo ja Tuukan lopetettua neuvojana jatkoi hänen isänsä atk-opettaja Sami Uusheimo. Tässä vaiheessa tyhvät kysymykset olivat jo muuttuneet hyviksi kysymyksiksi ja tietotekniikan ongelmien ratkaisuksi.

Koulutus atk-pohjaisesta tiedotusjärjestelmästä

Kymmenkunnalle ENTERin jäsenelle, joista kolmen oli tarkoitus toimia vastuuhenkilöinä yhdistyksen uudelleen järjestettävässä atk-pohjaisessa tiedotusjärjestelmässä, järjestettiin kaksipäiväinen koulutus elokuussa 1998. Uusi järjestelmä sisältyi Jyväskylän yliopiston Kansalaisten tietoverkko-tutkimukseen. Sen tarkoituksena oli antaa mm. Kansalaisjärjestöille valmiuksia toimia tietoverkoissa vuorovaikutteisesti keskustelusivujen, ilmoitustaulujen ja kotisivujen puitteissa. ENTERin kotisivut oli mahdollista saada tähän järjestelmään.

Tietokoneen historiaa ja nykyaikaa

ENTERillä on ollut tietäjiä ja taitajia omasta takaa. Tällainen oli Heikki Levas, jolla oli omakohtaista kokemusta niistä ajoista lähtien, jolloin huoneenkokoiset tietokoneet tulivat yrityksiin, olihan hän ollut alusta alkaen mukana hankkimassa Suomeen ensimmäisiä tietokoneita. Hän jos kuka osasi selvittää tietojenkäsittelyn historiaa havainnollistaen esitystään diakuvilla. Keväällä 1999 hän piti useita alustuksia tietotekniikan kehityksestä. Heikki Levaksen luentosarjan ansiosta monelle tietotekniikan uraansa aloittavalle enteriläiselle peruskäsitteet tulivat tutuiksi, niin että käyttöjärjestelmät, käyttöliittymät ja ohjelmat eivät enää sotkeutuneet keskenään. Viimeisissä luennoissa lähestyttiin käytännön pulmia. Levas vastasi kysymyksiin, koskivatpa ne päivittämistä tai imurointia tai muuta ”tietosanaa”.

Suvun vaiheet kiinnostavat

Sukututkimuksesta on tullut yhä suosittumpi harrastus internetin myötä. Enää ei tarvitse mennä arkistoihin tai kirkkoherranvirastoon suvun tietoja penkomaan.

ENTERissä on sekä sukututkimuksen harrastajia että osaavia internetin käyttäjiä. Jos itsellä ei ole siihen taitoa, niin apu on lähellä. Erityisesti Kalevi Säde on auliisti jakanut tietojaan muille. Hän ei ole järjestänyt varsinaisia kurseja, enempiä kuin kukaan muukaan enteriläinen, mutta erilaisissa tilaisuuksissa hän ja muut osaajat ovat olleet valmiita opastamaan halukkaita.

Sähköinen valokuva-albumi

ENTERin jäsen Juhani Enckell piti syksyllä 2002 neljä esitystä, joissa kaikissa oli teemana digitaaliset kuvat, niiden tuottaminen ja kuvankäsittely. Hän aloitti tietojenkäsittelyn historiasta ja esitteli myös enteriläisten kesäretkeä Luukkiin käyttäen tässä ja muissa esityksissään PowerPoint-ohjelmaa. Sähköinen valokuvaalbumi oli lopputulos esityksistä.

Tietokoneen anatomiaa

Tietokoneen anatomiaa kiinnostuneet enteriläiset saivat perehtyä konkreettisesti koneen anatomiaan keväällä 2003 ja 2004 Hyvinkään Vehkojan koululla ENTERin asiantuntijan atk-opettaja Sami Uusheimon johdolla. Mukana oli avustajina myös hänen oppilaitaan. Tietokoneita purettiin ja koottiin. Näin päästiin tutustumaan tietokoneeseen sisäpuolelta ja opittiin, mitä kukin kortti merkitsee ja mihin se kuuluu.

Tuutorit toimivat vierihoitajina Kännykkäluotsit ovat moniosaajia

Lähtölaukauksen tuutorointiin ampui sosiaali- ja terveysministeriön kansliapäällikkö Markku Lehto. Hän lahjoitti 1998 syksyllä ENTERille äitinsä tietokoneen, jolla tämä oli kirjoittanut muistelmiaan, sekä tulostimen. Ne sijoitettiin Kampin palvelukeskukseen. Tarkoituksena oli tarjota mahdollisimman monelle ikäihmiselle tilaisuus tutustua tietotekniikkaan ja saada alkeisopetusta sen käytössä. Lahjoittaja toivoi, että tietokoneen käyttö innostaisi ikäihmisiä kirjoittamaan omia elämäkertoja.

Tietokoneopastuksesta ilmoitettiin Kampin palvelukeskuksen ilmoitustauluilla. Tarvetta ja halukkuutta opastukseen oli runsaasti, sillä ilmoittautuneita oli 80. Kullekin pystyttiin järjestämään vain kolme tunnin mittaista opetustuokiota.

Lähes kaikilla oppitunnille tulevilla oli jo mielessään hyötykäyttöä tuleville taidoilleen, kuten halu pysyä kehityksessä mukana, tahto näyttää lapsenlapsille, että isovanhemmatkin ymmärtävät jotakin tietotekniikasta tai toive hyödyntää lapsilta saatua tietokonetta. Myös automaattien lisääntyminen pankeissa ja kirjastoissa huolestutti ikäihmisiä, jotka eivät osanneet niitä käyttää.

Enteriläiset toimivat tuutoreina Kampin palvelukeskuksessa ja yrittivät parhaansa mukaan purkaa jonoa. Jos ei kaikkien tuutoreiden taito yltänyt moniin ohjelmiin, ei se haitannut, koska kone oli varustettu vain tekstinkäsittelyohjelmalla. Alkuun päästiin siis hyvin.

Seuraavana vuonna Juha Nurmela välitti ENTERille Tilastokeskuksen Viestintäkasvatusseuralle lahjoittamat kymmenen hyväkuntoista Pentium-tietokonetta ja sai niihin lahjoituksena Windows 98-käyttöjärjestelmän ja Microsoft Office-ohjelman.

ENTER toimitti puolestaan tietokoneet seuraaviin kohteisiin: Helsingin kaupungin Kinaporin palvelukeskus, Kontulan palvelukeskus, Malmin virkistyskeskus, Töölön palvelukeskus, Vapaaehtoistyön ja omaishoidon keskus VaTi, Toimiva koti, Onnitalo-Säätiön Vanhainkoti, Lauttasaaren vanhainkotisäätiö ja Kannelkotisäätiön Mariankoti. Käpyrinteen palvelutalon Iidan tupa sai tietokoneen, jossa ei ollut internetyhteyttä.

Jorma Hormio teki suuren työn kuljettaessaan ja asentaessaan yhdessä Eero Viikarin kanssa koneet käyttövalmiiksi. Matti Pirkola ja Tauno Olaskari huolehtivat ahkerasti tietokoneiden toimivuudesta, Matti Töölössä ja Tauno Kontulassa.

Tuutoritoiminta ei ole pyörinyt itsestään, vaan tuutori-koordinaattorit ovat kukin aikanaan tehneet uutterasti töitä saadakseen vertaisopastajia tarvittaviin kohteisiin. Tuutorikoordinaattoreina ovat toimineet: Marja Pekkanen, Jorma Hormio, Ilkka Mäkimattila ja Olli Uotila. Kysyntä on kaiken aikaa ollut suurempi kuin vertaisopastajia on ollut käytettävissä.

Tietokonetuutorit auttavat alkuun

Monet eri tahot ovat järjestäneet ikäihmisille tietokoneen ja internetin käytön kurseja. Ikäihmisten mielestä paras opastaja tietokoneen ja internetin käytössä on toinen ikäihminen, joka on opastajana kärsivällinen ja ymmärtää paremmin

aloittelijan vaikeudet kuin nuori opettaja. ENTERin tuutorit ovat tarjonneet ikäihmisille mahdollisuuden tietokoneen ja internetin käytön opastukseen joko varaamalla erikseen henkilökohtaisen ajan opastukseen tai ”klinikkamaisesti” noin 10 - 15 kohteessa viikoittain.

Tuutorit ovat hankkineet oppinsa eri tavoin. Osa oli tutustunut tietokoneeseen jo jonkin verran työelämässä ja kartutti taitojaan itsenäisesti. Useat olivat käyneet Ikäihmisten yliopiston tai Kalliolan kansalaisopiston atk-kursseilla. Koska tuutorien tarve on suuri ja lisääntyy aina vain, Rohkaistu tuutoriksi-kursseilla on pyritty hankkimaan uusia vertaisopastajia. Monilla enteriläisillä on tietokoneen käytön tiedot ja taidot hallussa, mutta omien kykyjen aliarviointi on estänyt heitä ryhtymästä vertaisopastajiksi. Varttunet-projektissa mukana olleille pyrittiin koulutuksella antamaan erityisesti pedagogisia valmiuksia toimia tuutoreina ja kouluttaa edelleen uusia kouluttajia. Kurssi sisälsi tieto- ja viestintätekniiikan yleiset käyttötaidot.

Ikäihmisten yliopistossa atk-opettajana pisimpään toiminut Maija Laiho opetti tietotekniikan eri osa-alueita ja järjesti kursseja vertaisopastajille. Kurssit loppuivat kuitenkin vuonna 2006, kun kaikki atk-opetus lopetettiin valtion tuen lakattua. Kalliolan kansalaisopistossa on viikoittaista tuutoritoimintaa, jossa on tuettu itsenäistä opiskelua. Vuodesta 2006 lähtien tärkein opastuspiste on ollut Lasipalatsin Kohtaamispaikka, jossa ENTER päivystää kolmena päivänä viikossa.

Kalliolan setlementin kolmivuotisessa Ikäihmiset ja tietoyhteiskunta-projektissa samoin kuin muutama vuosi aiemmin toteutuneessa Varttunet-projektissa on ollut tavoitteena luoda ikäihmisiin perustuva vertaisverkosto. Ohjausta annetaan kolmessa kohteessa: Senioritalo Sandelsissa, Pasilan asukastalossa ja Pihlajamäen lähiöasemalla. Projektin atk-opettaja Pekka Roni vetää ja kouluttaa näissä kohteissa opastavia tuutoreita, jotka ovat valtaosaltaan enteriläisiä. Projekti on saanut rahoitusta ja lisäaikaa Raha-automaattiyhdistykseltä.

Kännykkäluotsit opastavat matkapuhelimien käyttöä

Myös matkapuhelimen käyttö kuuluu opetusministeriön määrittelemiin tietoyhteiskunnan kansalaistaitojen perusvalmiuksiin. Puhelimella on tosin harjoitettu jokapäiväistä viestintää jo ennen tietokonetta. Matkapuhelimet alkoivat valloittaa maailmaa nopeasti, ja Suomi kuului tässä kärkimaihin. Keväällä 2000 Sonera Oyj ryhtyi ENTERin jäsenen Anja Mäkisen aloitteesta tarjoamaan opastusta matkapuhelimen käytöstä siitä kiinnostuneille kymmenelle enteriläiselle. Nämä puolestaan sitoutuivat opastamaan muita senioreita matkapuhelimen käytössä. Peruskurssilla opiskeltiin matkapuhelimen hankintaan liittyviä asioita, peruskäyttöä ja käyttötapoja. Jatkokurssi antoi valmiudet erikoistilanteiden hallintaan ja edistyneempään käyttöön, jossa langaton viestintä ja internet kohtaavat. Ohjaajat saivat sittemmin kuvaavan nimen kännykkäluotsit.

ENTERin kännykkäluotsit ovat matkapuhelinten käyttöä opastavia vertaisohjaajia, jotka opastavat ikäihmisiä mm. vanhusten kerhoissa, palvelukeskuksissa

tai eri yhteistyökumppaneiden kanssa järjestetyissä muissa tilaisuuksissa. Kännykkäluotsit joutuvat myös päivittämään omia tietojaan jatkuvasti, koska markkinoille tulee koko ajan uusia puhelinmalleja, joissa on toisistaan poikkeavia toimintoja. Matkapuhelinvalmistajat eivät ole ENTERin lukuisista vetoomuksista huolimatta tuoneet markkinoille ikäihmisille soveltuvaa puhelinmallia. Matkapuhelimiin kehitetään jatkuvasti myös uusia monimutkaisia sovelluksia, jotka entisestään vaikeuttavat ikäihmisten selviytymistä niiden käytössä.

Yhteistyö TeliaSoneran kanssa taantui vuonna 2005, kun kännykkäluotseja kouluttaneet henkilöt irtisanottiin tehtävistään. Luotsit sinnittelivät kuitenkin omin voimin ja huolehtivat itse jatkokoulutuksestaan. Luotsit saivat pitää TeliaSoneran koulutuskäyttöön lahjoittamat SIM-kortit.

Kännykkäluotseilla on ollut myös yksittäisiä opastettavia, ja he ovat järjestäneet isommille ryhmille kännykkäkäytön kertaus-, kikka- ja motiivointikursseja. Kurseilla opastetaan, kuinka kännykkää voi käyttää monipuolisemmin ja edullisemmin. Yhteisen tilaisuuden jälkeen osanottajilla on ollut mahdollisuus saada henkilökohtaista opastusta.

Lea Grönlund on kännykkäluotsen koordinoijana tehnyt arvokasta työtä sekä tuutorointitilaisuuksien järjestäjänä että luennoitsijana. Hän on pitänyt myös tietokonekursseja.

Opastustilaisuuksia on pidetty enimmäkseen Helsingissä ja muualla pääkaupunkiseudulla, mutta keväällä 2005 kännykkäluotsit matkasivat Heinolaan kouluttaen kahdessa kohteessa heinolalaisia käyttämään kännyköitään monipuolisesti. Koulustilaisuuksissa opeteltiin muun muassa tekstiviestien laatimista ja lähettämistä, monille vielä outoja taitoja.

Vartunet-projektin tuloksena Wanhat Wiisaat Werkossa opetuspaketti

ENTER ry:llä on ollut voimakkaana taustavoimana ja yhteistyökumppanina Vanhustyön keskusliitto (VTKL), joka edistää vanhusten ja ikääntyvien hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta mm. ikäihmisten osallistumismahdollisuuksia. Keskusliitossa koettiin tietotekniikan taidot tarpeellisiksi myös ikäihmisille, jotka ilman niitä saattaisivat syrjäytyä muuttuvassa yhteiskunnassa. Keskusliitossa oli kiinnitetty huomiota vuonna 1998 jäseneksi liittyneeseen ENTERiin ja yhdistyksen pyrkimykseen kouluttaa ikäihmisiä tietotekniikan hallitsemiseen. Vanhustyön keskusliiton ja ENTERin tavoitteet vastasivat siten toisiaan.

ENTER ry kutsuttiin mukaan suureen projektiin. Sen tavoitteena oli kehittää varttuneille kohdennettu valtakunnallinen foorumi, joka tarjoaisi mahdollisuuden tietoyhteiskunnan palveluihin. Projekti käynnistettiin toteuttamalla pilottikoulutus, hanketta tukeva multimediatuote (www-sivusto) ja sisältöjen kehittämisen pilottihankkeita, joiden avulla varttuneet asuinkuntansa sijainnista riippumatta voisivat olla tarjottavien palveluiden ja virikkeiden käyttäjiä. Tätä oppimista ja käyttökynnystä alentavaa kanavaa käyttämällä varttuneet saisivat ajankohtaista ja heille kohdennettua tietoa eri elämänaloilta.

Projektin alullepanijoita olivat Vanhustyön keskusliitto ry ja Helsingin yliopiston Aikuiskoulutuskeskuksen Vantaan täydennyskoulutuslaitoksen Tieto- ja

viestintätekniiikan oppimiskeskus. VTKL:n käynnistämä Varttunet-projekti vastasi tähän haasteeseen. Käytännön toiminnan mahdollisti Suomen Lions-järjestö, jonka Punainen Sulka-keräyksen tuottoa saatiin käyttää Varttunet-projektin rahoitukseen. Muita tukijoita olivat opetusministeriön ”Tietoyhteiskunta kaikille”-hanke ja Opintotoiminnan Keskusliitto. Mukana olivat myös Vantaan täydennyskoulutuskeskuksen Tietotekniikan oppimiskeskus sekä Yleisradion Opintoradio.

Tuutoreille pilottikoulutusta

Varttunet-projektin tiimoilta käynnistyi marraskuussa 1999 ensimmäinen koulutus, tuutorikoulutuspilotti ”Iätön tietotekniikka - yhdessä kohti tietoyhteiskuntaa”, jossa ikäihmisiä koulutettiin ohjaamaan ja kouluttamaan tieto- ja viestintätekniiikan taitoja muille ikäihmisille. Koulutuksen lähtökohtana oli tarjota ikääntyville tasavertaiset mahdollisuudet hyödyntää tieto- ja viestintätekniiikkaa nyky-yhteiskunnassa. Koulutus perustui opetusministeriön Koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategiaan 2000 - 2004.

Kehittämistyössä olivat aktiivisina toimijoina ENTERin lisäksi Lappeenrannan Palvelukeskussäätiö ja Kuopion Vanhusten koti-yhdistys. Varttunet - projektissa on lähtökohtana ollut vertaisuuden ajatus: ikäihmiset toimivat ikäihmisten tuutoreina saatuaan itse tarvittavan koulutuksen.

Helsingin yliopiston Vantaan täydennyskoulutuslaitoksen Tieto- ja viestintätekniiikan oppimiskeskus oli kiinnostunut pedagogisten taitojen kehittämisestä ikääntyneiden opetuksessa. Vanhustyön keskusliiton, ENTERin ja Tietoja viestintätekniiikan oppimiskeskukseen yhteistyön tuloksena syntyi ensimmäinen tuutoripilottikoulutus. Koulutuksella pyrittiin antamaan erityisesti pedagogisia valmiuksia toimia tuutorina ja kouluttaa edelleen uusia tuutoreita.

Tuutorikoulutukseen osallistui 16 enteriläistä, joista kaikilla oli aikaisempaa kokemusta tuutorina toimimisesta. Useimmat heistä olivat saaneet tuutorikoulutusta mm. Ikäihmisten yliopistossa. Aikaisemmissa tuutorikoulutuksissa oli kiinnitetty huomiota tietotekniikan osaamiseen, ei pedagogiikkaan. Kouluttajina toimivat Marja Kylämä ja Katriina Reponen.

Oppimateriaalia parannettiin ja siirrettiin verkkoon

Vuoden 2000 huhtikuussa käynnistyi koulutuspilottiin osallistuneille suunniteltu www-pohjaisen oppimateriaalin tuottamiseen ja ylläpidon oppimiseen liittyvä jatkokoulutus. Tähän www-aineistojen tekijäkoulutukseen osallistui Vanhustyön keskusliitolta saadulla koulutustuella kaksitoista koulutuspilottiin osallistunutta tuutoria, jotka olivat sitoutuneet muiden ikäihmisten tuutorointiin. Neljä ensimmäiselle kurssille osallistunutta jouduttiin jättämään koulutuksen ulkopuolelle, sillä tietokoneita riitti vain kahdelletoista henkilölle.

Jatkokoulutuspilottin tavoitteena oli antaa osallistujille valmiuksia suunnitella, tuottaa ja ylläpitää www-pohjaista verkkomateriaalia, jota osallistujat voivat käyttää jatkossa tuutoroidessaan muita ikäihmisiä. Tavoitteena oli myös saada tätä kautta syvempi näkemys tieto- ja viestintätekniiikan oppimiseen sekä oppimateriaalin pedagogisesti mielekkääseen käyttöön tuutorointitilanteessa. Koulutuksessa tuutorit suunnittelivat ja tuottivat ohjatusti www-pohjaisen oppimateriaalikonaisuuden koulutuskäyttöön.

Vuoden 2001 alusta siirrettiin tuutorien jatkokoulutus Kalliolan kansalaisopistoon. Tieto- ja viestintäteknikan oppimiskeskuksessa aloitettua oppimateriaalipakettia päätettiin parantaa, korjata ja laajentaa. Aikaisemman työskentelyn pohjalta oli jo saatu oppimateriaalille jäsenyys, johon nyt liitettiin tarpeellinen informaatio.

Kevättalvesta 2001 alkaen kymmenkunta enteriläistä opiskeli Kalliolassa ja työskenteli materiaalin tuottamiseksi. Kesätauon jälkeen opiskelu jatkui syksyllä 2001. Yhdistyksen omia varoja käytettiin osana tämän toiminnan rahoitusta. Kalliolan kurssiopetuksen sisältönä oli aluksi kuvankäsittely. Kurssilaiset tallensivat kuvia tekstin yhteyteen ja siirtyivät sen jälkeen käsittelemään julkaisutekniikkaa. Marras-joulukuussa internetmuotoon saatettu opetuspaketti vietiin verkkoon, ja kansalaisopiston atk-opettajan Heidi Timosen erinomaisella opastuksella tehty työ oli saatu päätökseen.

Opetuspaketin laatu haluttiin varmistaa lähettämällä se lausuntokierrokselle eräille yhdistyksen jäsenille ja materiaalia täydennettiin vielä eräillä osioilla ja lausuntokierroksella esitetyillä huomautuksilla. Projektin päätyttyä vuoden 2001 lopussa opetuspaketti oli valmis. Myöhemmin sitä on päivitetty ajan tasalle.

Varttunet-projektin opetuspaketti esiteltiin Vanhustyön keskusliiton toiminnanjohtajalle ja liiton seminaarin osanottajille, jotka pitivät sitä hyvänä ja julkaisukelpoisena.

Wanhat Wiisaat Werkossa-opetuspaketti

Opetuspaketti sai nimekseen Wanhat Wiisaat Werkossa, mikä kuvaa sekä tekijöitä että kohderyhmää, joka haluttiin tavoittaa. Opetusaineisto sopii itsenäisen oppijan opinto-ohjaajaksi, mutta sitä voivat käyttää apunaan myös tuutorit. Paketin kokoajat tiesivät omasta kokemuksestaan, että opiskelun aikana voi esiintyä vaikeuksia ja pyrkivät ennakoimaan näitä ohjeillaan. Saatteena todettiin, että tietotekniikan hallinta helpottaa ja rikastuttaa monin tavoin elämää. Kunkin omista toiveista ja tarpeista riippuu, miten hän hyödyntää tietotekniikkaa.

Paketissa käsitellään itse tietokonetta, sen peruskäyttöä ja hankintaa, hiiren käyttöä, ergonomiaa ja opetetaan atk-sanastoa. Siinä opetetaan ikäihmisten eniten käyttämiä ohjelmia, tekstinkäsittelyä, sähköpostia ja internetin käyttöä.

Kokoamalla tämän opetusmateriaalin ENTER on omalta osaltaan halunnut edistää opetusministeriön Tietoyhteiskunta kaikille-hanketta.

Tutkimus Varttunet-projektista

Varttunet projektin päätyttyä ja Wanhat Wiisaat Werkossa opetuspaketin valmistuttua työn vaiheista ja mukana olleiden kokemuksista ilmestyi 57-sivuinen loppuraportti. Tutkimuksen teki fil.kand. Anna-Leena Vierumäki ja häntä avusti Varttunet projektin koordinoija, Vanhustyön keskusliiton kehittämisspällikkö Hannele Kukkola, jotka yhdessä toimittivat loppuraportin ”Ituja vanhustyöhön - Vanhustyön keskusliiton raportti nro 1/2002”.

Tutkimuksessa haastateltiin projektissa mukana olleita helsinkiläisiä, kuopiolaisia ja lappeenrantalaisia sekä kohderyhmien oppijoita. Tarkoituksena oli ennen kaikkea palvella käytäntöä. Ikäihmisiä haluttiin innostaa tietotekniikkaan sekä tuutorin että opastettavan ominaisuudessa. Tutkimuksella haluttiin antaa

tietoa Varttunet projektissa saaduista kokemuksista toimintamalliksi sekä Vanhustyön keskusliitolle että sen jäsenyhteisöille. Tutkimuksella haluttiin myös kuvata, miten projekti on hyödyttänyt kolmen mukana olleen VTKL:n jäsenyhteisön toimintaa.

Tutkimuksessa selvitettiin yksilön ja hänen edustamansa tahon ennakkooajatuksia, projektin myötä saatua antia ja millaisia ideoita projekti on antanut ikäihmisten tietotekniikkatoiminnan kehittämiseen.

Vanhustyön keskusliiton kehittämispäällikön Hannele Kukkolan mukaan Varttunet hanke on toteuttanut kaikki VTKL:n sille asettamat tavoitteet ja ennakkosuunnitelmat, jopa ylittänytkin ne. Enteriläisten haastateltujen mielestä ajatus Varttunet projektissa toimimisesta oli mieluisa ja houkutteleva, ennakkoodotuksia tai toiveita heillä ei ollut, mutta he totesivat saaneensa projektin ja koulutuksen myötä runsaasti sekä pedagogista että tietoteknistä hyötyä.

Anna-Liisa Vierumäki toteaa tutkimuksessa: ”Varttunet projektin myötä tuutoripalvelun tarpeellisuus ikääntyville on tullut ilmiselväksi. Tietotekniikan taitojen oppiminen helpottaa konkreettisesti arkea niin ikääntyneen kuin työntekijänkin. Aikuiset opiskelijat osaavat odottaa opastusta, jolla oikeasti on yhteys jokapäiväisen elämän tarpeisiin, josta on hyötyä ja iloa juuri senhetkessä elämäntilanteessa. Oikeus tietoon ja tarvittavan verkkolukutaidon hankkimiseen kuuluu ikääntyneellekin. Uuden oppiminen ylläpitää mielen vireyttä ja psyykkistä toimintakykyä. Samoin uudet ihmissuhteet ja uudet yhteiset kiinnostuksen kohteet auttavat säilyttämään otteen ympäröivään yhteiskuntaan”.

”Varttunet projektin kokemusten hyödyntäminen jatkossa on merkittävä haaste. Projektin tuottaman vapaaehtoistyön toimintamallin, luotujen hyvien tuutorikäytäntöjen opetustaitojen, hankittujen laitteiden ja kehitettyjen opetusmateriaalien hyödyntäminen ja levittäminen ikäihmisten tietotekniikkataitojen kartuttamiseksi kaipaisi rahoitusta ja uutta kehittämishanketta”.

Tiedotteesta tulee Ikinörtti Verkkokeskustelun on/off vaiheet

Jo alkuvuodesta 1998 tiedotus- ja jäsenhuoltotyöryhmä ilmoitti ryhtyvänsä julkaisemaan jäsenille ENTER ry:n virallista tiedotetta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Tiedotteessa luvattiin kertoa hallituksen kokouksista ja yleensä yhdistyksen toiminnasta. Koulutustarjontaa selostettiin aluksi jopa koko maan kattavasti, mutta myöhemmin päätettiin tyytyä informoimaan vain yhdistyksen oman toiminta-alueen atk-kursseista.

Puheenjohtaja on tiedotteessa ottanut kantaa ajankohtaisiin asioihin, jäseniä on informoitu järjestettävistä tapahtumista, ja joku yhdistyksen jäsen on esittänyt. Yhteystiedot ovat kuuluneet aina sisältöön.

Virallisten asioiden lisäksi työryhmä kokosi jäsenpalautetta mm. Lukijapalstan muodossa. Ja toimitti ns. ”kirpputori” -palstaa, jolle jäsenet voivat lähettää ilmoituksia myytäväksi tai vaihdettavaksi tarjotuista atk-välineistä ja materiaalista.

Vuonna 2002 päätettiin muuttaa tiedotteen nimi. Tavanomainen tiedote vaihtui ikäihmisten tietotekniikan harrastusta kuvailevaksi Ikinörtiksi. ENTER saa kiittää tästä oivaltavasta nimestä Marjatta Wäänäsen jälkikasvua, joka keksi kutsua

tietotekniikkaan ”hurahtanutta” äitiään ikinörtiksi. Tiedotustoimikunta omaksui kiireesti tämän oivan sanan - tietenkin Marjatan luvalla - ja hallitus hyväksyi uuden nimen.

Samana vuonna kotisivun koulutusosiossa avattiin Kysy kaverilta -palsta, jolla vastattiin tietokoneongelmiin. Kysymykset lähetettiin Mirja Tuomiselle, joka vastasi niihin itse tai etsi jonkun toisen yhdistyksen atk-osaajien verkostosta, johon pyydettiin erityisen eteviä tietotekniikan taitajia ”datatohtoreiksi” vastaamaan visaisiin kysymyksiin. Palsta hiipui vähitellen, koska enteriläisillä ei tuntunut olevan ongelmia.

Tiedotteen ja sittemmin Ikinörtin tekemisessä oli suuri rooli Irja Pitkäsellä. Hän kokosi ja toimitti sen useita vuosia sihteeriönsä ohella monipuolisella toimittajakokemuksellaan. Irjalla oli jo valmiina suunnitelmat oikeasta lehdestä, mutta valitettavasti yhdistyksen talous ei antanut myöten toteuttaa suunnitelmaa.

Yhdistys sai uuden www-osoitteen vuonna 2003. Enterseniior.fi-sivujen kautta pidetään yhteyttä jäseniin. Sivuilla julkaistaan sähköinen versio Ikinörttijäsenlehdestä ja informoidaan ajankohtaisista tapahtumista, ja linkkilista helpottaa ja nopeuttaa internetin käyttöä. Sivuilla on myös aineistoa verkko-opiskeluun, ENTERin jäsenten laatimaan opetuspakettiin Wanhat Wiisaat Werkossa. ENTERin kotisivustolla Uusinta uutta-osiossa on tietoa sellaisista tapahtumista, jotka eivät ole ennättäneet mukaan monistettuun tiedotteeseen.

Vuonna 2004 kotisivut saivat uuden selkeän ilmeen, kun hallituksen verkkovastaavaksi nimeämä Leila Onnela uudisti ne ammattitaitoisesti. Yhdistyksen puheenjohtaja Sakari Eränen vastaa nyt sivuista.

Keskustelupalstan vaiheita

ENTERillä oli myös ollut alusta alkaen oma kotisivu internetissä. Tiedotusryhmä toivoi sivun lukijoilta palautetta ja toivomuksia. Kotisivuille avattiin myös oma keskustelukanava, jossa oli aluksi harvakseltaan kävijöitä. Keskustelun virittämiseksi sovittiin, että juttuseuraa kaipaavat voivat kokeilla yhteisiä tapaamisaikoja. Sovituista ajoista huolimatta keskustelufoorumi oli avoinna yötä päivää.

Valitettavasti kaikille avoimelle keskustelupalstalle pääsi ulkopuolisia häiriköitä alatyylisine teksteineen ja siellä syyllistettiin eräitä yhdistyksen jäseniä asiattomin väittein. Jähmeä ja huonosti toimiva keskustelupalsta vaikutti enemmän lukupiiriltä kuin vilkkaalta mielipiteiden vaihdolta. Kotisivun rakenteen vuoksi niiden ja vanhentuneiden viestien poistaminen oli hankalaa. Hallitus päätti tämän vuoksi sulkea kotisivun keskustelupalstan. Tilalle perustettiin ENTER-kerho, suljettu yhteisö, joka olisi paremmin turvassa häiriköinniltä.

Sana on vapaa-periaatteensa mukaisesti ENTER-kerhon jäsenet voivat rennolla ja suvaitsevalla keskustelufoorumilla vaihtaa mielipiteitä mielessään pyörivistä asioista koskivatpa ne tietotekniikkaa tai maailman menoa. Kirjallisuus ja muut taiteen lajit, sukututkimus, terveydenhoito, urheilu ja muut ajankohtaiset aiheet tarjosivat kiintoisaa keskusteltavaa. Kerholaiset jakoivat toisilleen hyviä vinkkejä, linkkejä ja neuvoja tietotekniikan ongelmiin ja kertoivat puolestaan omista löydöistään Internetin lukuisilla sivuilla. Chattailukin tuli tutuksi, kun kerran

viikossa oli varattu yhteistä aikaa verkossa keskustelemiseen.

ENTERillä on eri puolilla Suomea paljon jäseniä, joille tämä keskustelufoorumi oli ainoa kohtaamispaikka. Jäseniä oli myös Ruotsista, Pakistanista ja Australiasta asti. Paljon enemmän tietokoneen käyttäjiä oli ilmoittautunut halukkaiksi liittymään jäseneksi, mutta Messengerin tekniset ongelmat estivät pääsyn. Kun ENTER-kerhon valvoja ei halunnut enää jatkaa tehtävässään eikä uutta vetäjää löytynyt tilalle, tämäkin keskustelufoorumi jouduttiin lopettamaan sen toimittua puolitoista vuotta.

Kolmas yritys jäsenten saattamiseksi toistensa yhteyteen välimatkoista huolimatta oli vieraskirjaksi nimetty keskustelupalsta yhdistyksen uusituilla kotisivuilla. Muutamat jäsenet löysivät sinne tiensä mielipiteineen tai kysymyksineen, mutta tämäkin palsta lopetettiin melko pian. Verkossa on paljon ikääntyneillekin tarkoitettuja keskustelupalstoja, joita käytetään innokkaasti. Jostakin syystä enteriläiset eivät ole halunneet keskustella toistensa kanssa netissä kotisivullaan.

Paperitiedote on sähköistä suosituimpi

Vuoden 1999 loppupuolella tehdyssä kyselytutkimuksessa vain runsaat 10 % jäsenistä ilmoitti lukevansa säännöllisesti ENTERin kotisivuja. Tiedottamisessa kirjemuoto osoittautui ylivoimaisesti suosituimmaksi. Vain harvat tyytyivät pelkästään sähköiseen viestintään, vaikka kahdella kolmasosalla jäsenistä oli tietokone ja siinä internetyhteys. Postitettuihin lähes 200 kyselyyn saatiin 117 vastausta.

Jäsentiedotteessa 5/2002 tehdystä kyselystä vastasi 82 henkilöä eli 27 % jäsenistä, 62 % piti riittävänä jäsentiedotteen jakelua verkossa, mutta silti puolet halusi tiedotteen edelleen paperilla. Sähköpostiosoite oli 95 %:lla vastaajista ja matkapuhelin 83 %:lla. Kyselyn perusteella siirtyminen pelkästään sähköiseen viestintään ei näyttänyt perustellulta.

Jäsenrekisterin hoitajalla olisi valmius lähettää tiedotteita kaikille sähköpostiosoitteensa ilmoittaneille, mutta vielä vuonna 2007 Ikinörtin sähköisen version halusi vain 78 jäsentä. Näille lähetetään tieto sen ilmestymisestä sähköpostitse.

Jäsenille tarjotaan muutakin kuin pelkkää tietotekniikkaa

ENTER ry:n tärkeä tehtävä on seurata informaatiotekniikan kehitystä ja välittää tietoa jäsenkunnalleen. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi jäsentapaamisissa on luentoja tai esittelyitä uusien tietoteknisten laitteiden, sovellusten tai ohjelmien käytöstä. Niiden lisäksi jäsenille järjestetään tilaisuuksia, joissa eri alojen asiantuntijat luennoivat yleisesti kiinnostavista aiheista.

Kaikissa jäsentilaisuuksissa ei käsitellä otsa rypyssä informaatiotekniikkaa, vaan enemmänkin sen merkitystä käyttäjälleen. Jäsenillä on ollut ilo monissa yhteyksissä kuulla yhdistyksen ensimmäisen varapuheenjohtajan ja ikivireän jäsenen Liisa Ollikaisen esityksiä hänen kokemuksistaan tietotekniikan soveltamisesta. Liisan kertomukset ”taistelustaan” Rumilukseksi ristimänsä tietokoneen kanssa ovat olleet paitsi opettavaisia myös hyvin hauskoja. Esitystään hän on usein vielä täydentänyt huvittavilla kuvilla.

Tietokone on voimakas aivojen stimulanssi

Yhdistyksen toiminnan alkuvuosina eri tilaisuuksissa käytiin vilkasta arvokeskustelua erityisesti tietotekniikan merkityksestä, mihin pätevät asiantuntijat johdattelivat enteriläisiä.

Tietokoneen merkitys iän karttuessa

Vanhustyön keskusliiton toiminnanjohtaja Pirkko Karjalainen on vakuuttunut tietokoneen merkityksestä erityisesti iän karttuessa ja tästä aiheesta hän puhui aktiivisesti kommentoiville enteriläisille. Tietotekniikka avaa hänen mukaansa uusia mahdollisuuksia säilyttää itsenäisyys ja pitää yllä yhteyksiä ulkomaailmaan erityisesti silloin, kun fyysisen kunnon heikkeneminen vaikeuttaa aktiivista osallistumista entiseen tapaan.

Tietokone iloksi ei pakoksi

Soneran tutkijan ja Digitaalisen arjen viestintä-kirjan julkaisseen fil. tri MarjaLiisa Viherän mielestä tekniikkaa pitäisi jokaisen käyttää omaksi ilokseen ja hyödykseen. Se ei saisi muodostua pakoksi. Niille, jotka eivät halua tai voi ottaa käyttöönsä tietotekniikan laitteita, pitäisi Viherän mielestä luoda monipalvelupisteitä, jotka avustavat tietopalveluissa.

Keskustelu oli vilkasta, koska läsnä olleilla oli sekä kokemuksia että aavistuksia, mihin ict-maailmassa ollaan menossa ja kenen ehdoilla. Erityis-pohdintaa herättivät ovatko nämä tärkeät tekniset muutokset, kuten koulutus-kysymykset ja -perustelut, otettu kehityksessä naisten kannalta riittävästi huomioon.

Tietokone antaa haasteita

Suomen Mielenterveysseuran toiminnanjohtaja Pirkko Lahti korosti enteriläisille henkistä vireyttä ja tietokonetta käsittelevässä tilaisuudessa, että aivoja täytyy käyttää, jos haluaa niiden pysyvän virkeinä. Monet ovat havainneet tarvitsevansa tehtävissään tai harrasteissaan tietokonetta ja huomanneet, että tietotekniikka antaa jatkuvasti haasteita, jotka on ratkaistava.

”Tietokone on voimakas aivojen stimulanssi”, Pirkko Lahti kiteytti ajatuksen. Koska muutoksia tapahtuu ajassamme kiihtyvällä vauhdilla, ihmiset saattavat tuntea ahdistusta siitä, miten pysyä ajan mukana. Pirkko Lahden mielestä on tärkeää, että jokainen asettaa omat rajansa siihen, mitä uutta haluaa omaksua, mihin uuteen haluaa tarttua. On luotettava omaan kykyynsä oppia uutta sen mukaan kuin haluaa, on säilytettävä oma kapasiteettinsa. On siis suojeltava omaa henkistä vireyttään myös liialliselta tiedon tulvalta ja valittava ne alueet, joihin haluaa perehtyä.

Pirkko Lahti kehotti: ”Tehkää itsenne eläväksi, kirjoittakaa elämästänne tietokoneella. Alkaessaan muistella menneitä kirjoittaja aktivoi asioita, jotka hän on aikoinaan syystä tai toisesta painanut taka-alalle. Niiden muistaminen antaa vapauttavan tunteen, siitä saa energiaa.”

Asumista, antiikkia ja muita aiheita jäsenille tiedoksi ja keskusteltavaksi

Yhdistys on onnistunut saamaan tilaisuuksiinsa alustajiksi ja keskustelun virittäjiksi monia alansa hallitsevia tietäjiä, jotka ovat saaneet kuulijat mukaan ja keskustelemaan esittämistään asioista.

(tässä versiossa ei kuvasivuja 25-32)

Ikääntyneiden asuminen.

Suomen itsenäisyyden juhlarahaston Sitran projektin Seniorit 2000 projektinjohtajana toiminut valtiotieteen lisensiaatti Leif Sonkin selosti sen tuloksia yleensä ja sovellutuksia Senioritalo Sandelsissa. Samalla pohdittiin, mikä eteen kun vuosia kertyy lisää. Yrittääkö jatkaa entiseen tapaan asunnossaan vai pitäisikö etsiä uusia ratkaisuja asumiseen ja palveluihin.

Ikääntyneiden tietokoneen käyttö yleistyy hitaasti.

Dosentti Juha Nurmela Tilastokeskuksesta esitteli Senioritalo Sandelsissa 2001 vuosikokouksen yhteydessä tilastojen valossa, millaisia ikäihmiset ovat tietotekniikan käyttäjinä. Hän totesi aluksi, että olisi tarpeen saada luoduksi teknologiarateja, jotka arvioisivat tietotekniikan eri sovellutusten tarpeellisuutta, mistä on hyötyä, mitkä ovat järkeviä käyttäjän kannalta. Käyttäjän rooli on tärkeä: harvoin tietotekniikan suunnittelijat ja laitteiden valmistajat osaavat asettaa käyttäjän asemaan.

Yhden hengen taloudet lisääntyvät huomattavasti ja ikäihmisten tietokoneiden käyttö yleistyy, mutta hitaasti. Voidaan olettaa, että kotitietokone on yleinen 10 vuoden kuluttua, sen sijaan matkapuhelin yleistyi hyvin nopeasti 1990-luvulla ja kaikissa ikäluokissa. Internetin käyttö yleistyy yhden hengen talouksissa hitaasti, perheissä sen hankkimista edistävät lapset ja nuoret.

Juha Nurmela on sitä mieltä, että ei pidä hyväksyä sellaista suuntausta, että peruspalvelut aletaan välittää vain tietoverkossa. On muotia mainostaa asioita hoidettavan ”verkon kautta”, mutta kansan kokonaisuuden kannalta tämä suuntaus ei ole oikein.

Yli 60-vuotiaista vain 3 prosentilla on tietokone, sen sijaan matkapuhelin on 70 prosentilla 60-70-vuotiaista. Matkapuhelinta pidetään monin tavoin hyödyllisempänä ja siten sen käyttö on suosittua.

Taiteen maailma internetissä

Taiteen portteja avattiin enteriläisille toukokuussa 2001 Töölön kirjastossa, jossa TV:stä tuttu antiikin ja taiteen asiantuntija Wenzel Hagelstam kertoi, miten voimme nettikaupan Internet-osoitteiden kautta kurkistaa taiteen maailmaan.

ENTERin 2-vuotisjuhla televisioitiin Kustaankartanon asukkaille

Yhdistyksen kaksivuotistilaisuutta vietettiin 15.12.1999 Kustaankartanossa, jossa kutsuvieraana oli YK:n ikäihmisten vuoden Suomen pääsihteeri Annikki Korhonen. Hän on merkittävällä tavalla vaikuttanut ENTER ry:n perustamiseen ja ikäihmisten atk-koulutukseen. Rahastonhoitaja Jorma Tuukkanen esitti kirjoittamansa elämäkerran, jonka elävästä ja hauskasta esityksestä läsnä olleet voivat ottaa oppia. Kustaankartanon vanhustenkeskuksen toiminnanohjaaja Jouni Peltomaa esitteli laitoksen toimintaa. ENTERin toiminta sai ylimääräistä julkisuutta, kun seminaarin luennot välitettiin kaikille Kustaankartanon asukkaille TV:n välityksellä huoneisiin.

ENTERin viittä toimintavuotta juhlittiin leppoisasti

Tammikuun 29. päivänä 2003 juhlittiin ENTERin toiminnan viittä ensimmäistä vuotta Stakesin uuden toimitalon juhlayöjuhlassa. Vaikka tilaisuuden nimi oli Stakesin ja ENTERin juhlaseminaari aiheinaan Senioreiden tietotekniikkataitojen tienraivaajat ja Wanhat Wiisaat Werkossa, niin tunnelma juhlassa oli leppoisa kuin sukujuhlissa. Läsnä oli enteriläisiä, yhdistyksen kummeja, ystäviä ja yhteistyökumppaneita. Stakesin puolesta juhlayöjuhlaan tervetulleeksi toivottanut kehittämisspäällikkö Ronald Wiman totesi, että Stakes on ollut mukana monissa EY:n tietoteknologiahankkeissa, joissa on keskitytty ikäihmisten tarpeisiin ja osallistumiseen ja korostettu teknologian mahdollisuuksia vanhustenhuollossa ja ihmisten itsenäisen elämän mahdollistamisessa. ”Te, enteriläiset olette olleet uranuurtajia, uusien ”hullutusten” airuita sekä omalle sukupolvelle että yhteiskunnalle yleensä. Te olette eläneet ajan haasteiden mukana ja olette viisaasti vaikuttamassa siihen, että tietoyhteiskunnasta todella tulee kaikkien yhteiskunta”, rohkaisi Ronald Wiman enteriläisiä. Stakesin tutkijat Päivi Tahkokallio, Sari Valjakka ja Jan Ekberg valottivat tulevaisuuden näkymiä: Teknisessä kehityksessä mikrosirujen jatkuvan kapasiteetin kasvu tuo yhä uusia mahdollisuuksia. Älykkyyttä on kohta kaikkialla: informaatio- ja viestintätekniikka ruumissa ja vaatteissa jne.

ENTERin tehtävä on kannustaa ikäihmisiä uuteen elämään

Terveydenhuoltoneuvos Liisa Ollikaisen juhlayöpuheessa eli hänen oman määritelmänsä mukaan pakinassa oli pääteemana tietotekniikan merkitys hänelle itselleen. Liisa Ollikainen kiteytti koko elämänikäisen oppimisen hienoimman lopputuloksen, oppimisen ja oman hyvän elämän rakentamisen pariin periaatteeseen:

- aktiivisen toiminnan ja ajattelun avulla tuotan uutta elämänvoimaa ja koen kehittymisen iloa,
- elämäni sisällön tulee palvella jotakin sellaista päämäärää, jolla on minun elämäni isompi merkitys, iloa itselle ja iloa toisille.

”ENTERin tärkeä tehtävä on kannustaa ja innostaa ikäihmisiä ennakkoluulottomasti astumaan uuteen elämään, sukeltamaan suin päin - tai tarkoin harkiten - erilaiseen, informaatiotekniikan elementtiin”, Liisa Suviranta totesi. Tällaista pelko pois!-asennetta hän on pyrkinyt kuvailemaan ENTERille omistamassaan juhlarunossa.

ENTER ry 5 vuotta

*Astu sisään! Mukaan joukkoon siis pelotta astu!
Sua piinsiru kutsuu, piinpieni lastu.
Muutu! Sukella syvälle! Kastu!*

*Uuteen elementtiin ui ja uuteen kieleen.
Uuteen logiikkaan ja uuteen mieleen.
Älä hellitä, jos ja kun meneekin pieleen.*

*Mitä informaatio on, mitä tieto?
Yks´ merkki on väärin: loppuu koneen sieto.
Ole kylmä tai palava, älä epämääräinen, mieto!*

*Kone tarjoaa kaks´ tilaa: yksi tai nolla.
Koneen orjana silti ei tarvitse olla:
Tärkeintä on, että säteilee polla!*

*Opit etenemään uusien reitein ja värkein
Tiedon valtatiellä läpi alhoin ja kärkein.
Itse arvioit, mikä data on roskaa ja mikä tärkein.*

*Älä lannistu, kone jos sua moittii suotta.
Tiedon merestä nosta runsaskalainen nuotta:
Juhlitaan Sisäänastujain Seuran viittä vuotta!*

Musiikkia, muistoja ja kuvia

Yllätysnumerona kuultiin Maisa Krokforsin säveltämä Fanfaari ENTER ry:lle E-duuri, jonka hän esitti 1980-luvulla hankitulla MAC-tietokoneellaan.

Vapaan sanan aikana Jorma Tuukkanen, Elsa Stenroos ja Irja Pitkänen kertoivat muistojaan ENTERin perustamisesta ja alkuajoista.

Anja Mäkisen tuottama ja esittelemä Elämä kortilla video osoitti havainnollisesti, minkälaiseen automaattien hallitsemaan maailmaan olemme joutuneet.

ENTER esittäytyi PowerPoint-diaesityksellä.

Mielenkiintoisia vierailukohteita

Yhdistyksen jäsenet ovat vuosien varrella vierailleet tutustumassa moniin mielenkiintoisiin kohteisiin, joita ovat Pörssi, Helsingin satama, Biomedicum, Maunulan Mediapaja, Elisan puhelinmuseo, Soneran tulevaisuusnäyttely Futurium, Väestörekisterikeskus, Kansalliskirjasto, Toimiva koti, Helsingin OP-pankki.

Vierailimme myös ennen digitelevision rajoittuneisuuden ilmenemistä tutustumassa Osuuspankkikeskuksessa Osuuspankin digi-tv-palveluun sekä Näkövammaisten keskusliiton uudessa Iiris-talossa Itäkeskuksessa tutustumassa heikkonäköisten ja sokeiden mahdollisuuksiin käyttää tietotekniikkaa.

Vanhakin nyt nuortuu

Usean vuoden ajan syyskauden päätteeksi enteriläiset ovat viettäneet pikkujoulua yhdistyksen hallituksen jäsenten huolehtiessa juhlanjärjestelyistä. Pikkujoulun leppoisissa tunnelmissa jäsenet ovat voineet tavata tuttuja ja tutustua vielä tuntemattomiin. Puheenjohtaja on kertonut ajankohtaisista asioista ja muutakin ohjelmaa on ollut, mm. trubaduurin musiikkiesityksiä. Kilpailutkin ovat kuuluneet asiaan ja kannustushuudot ovat kaikuneet ja nauru on raikunut, kun kilpailijat ovat kamppailleet voitosta. Glögi ja piparit ovat maistuneet niin kilpailijoille kuin katselijoillekin. Arvonta on tuonut lisäjännitystä odoteltaessa, kenelle onnetar on suosiollinen. Palkintoina on ollut erilaista musiikkia, suklaata,

kukkia, muistitikku jne. Pääpalkintona oli eräänä vuonna Leila Onnelan leipoma komea piparkakkutalo. Jollei vuosia pudonnut hartioilta, niin ainakin mieli virkistyi mukavissa tapahtumissa. Vuoden 2007 jouluglögit nautittiin yhdistyksen uusissa tiloissa Vuorikatu 15 A, 7. krs.

Senioreiden viestintäpäivä kirjastoissa Opastusta messuilla ja muissa tapahtumissa

Lokakuussa 2000 Suomen kirjastoissa vietettiin yli 55-vuotiaille seniorikansalaisille tarkoitettua viestinnän teemapäivää. Yli 200 kirjastossa ikäihmiset voivat opetella internetin tai kännykän käyttöä tai molempia ja kymmenen tuhatta kiinnostunutta otti tilaisuudesta vaarin. Enteriläiset tuutorit ja kännykkäluotsit olivat runsaslukuisina opastamassa tiedonhaluisia. Kansalais- ja työväenopistojen liitto oli valmistanut opintomateriaalia, jossa selvitettiin tietokoneen perusasioita.

Idea oli syntynyt Ruotsissa vuonna 1999 vietetystä SeniorSurf-päivästä. Suomeen ajatuksen toivat ENTERin kansainvälisen toimikunnan puheenjohtaja Anja Mäkinen ja hallituksen jäsen Helge Perklén, joka oli edustamassa ENTERiä SeniorNet Sweden`in kokouksessa ja sai tuomisekseen lisää innostavia tietoja tapahtumasta. ENTERin hallituksen myötävaikutuksella aloitteentekijät ottivat yhteyttä Kirjastoseuraan ja kysyivät seuran kiinnostusta. Kirjastoseuran toiminnanjohtaja Sinikka Sipilä neuvotteli asiasta opetusministeriön kanssa, ja asia alkoi edetä.

SeniorSurf tapahtumaa vietettiin myös Norjassa, mutta ainoastaan Suomessa viestintäpäivänä opastettiin lisäksi kännykän käyttöä, mm. tekstiviestintää. Tapahtuma liittyi ministeriön vuonna 1999 käynnistämään viisivuotiseen Tietoyhteiskunnan kansalaistaidot kaikille-ohjelmaan. Opetusministeriö rahoitti hanketta ja käytännön järjestelyistä vastasi Suomen kirjastoseura. Senioreiden viestintäpäivää vietettiin myös kolmena seuraavana vuonna. Reittiopastusta verkkoon - Internetpäivä kirjastoissa, oli teemana vuonna 2004, jolloin opastus oli tarkoitettu kaikenikäisille.

Tietoyhteiskuntaohjelma toteutti vuonna 2005 yhteistyökumppaneidensa kanssa Suomi verkossa -viestintäkampanjan, jonka tarkoituksena oli lisätä sähköisten palvelujen tunnettavuutta ja houkuttelevuutta. Kampanja huipentui sähköisten palveluiden ja sisältöjen teemaviikkoon kirjastoissa ja yhteispalvelupisteissä 7. -11. marraskuuta. Aina valmiina auttamaan-periaatettaan toteuttaen enteriläiset tuutorit olivat opastamassa kirjastoissa, kuinka internetistä etsitään ja käytetään sieltä löytyviä palveluja ja rohkaisivat ihmisiä käyttämään niitä. Kampanjaan haastettiin mukaan niin työikäiset kuin ikääntyneetkin.

Lasipalatsissa Tietotekniikka tutuksi ilman yläikärajaa

Lasipalatsin Nykyaika-näyttämöllä helmikuussa 2000 järjestetyssä mittavassa Oppimisen kevät-tapahtumassa ENTER joutui yllättäen ja valmistautumattomana ottamaan vastuun avausviikosta Tietotekniikka tutuksi: ei yläikärajaa.

Kaikesta huolimatta yhdistys pystyi luomaan hyvän ohjelmakokonaisuuden.

Siihen kuuluivat esitykset Helsingin yliopiston Ikäihmisten yliopiston toiminnasta, Helsingin Puhelin Oy:n (Elisa-konsernin) Helsinki Arena-suunnitelmasta, Kampin palvelukeskuksen Seniori-infosta, Helsingin yliopiston Raimo Parikan Kansalaismuisti-projektista, ENTERin jäsenten Lauri Kehlon ja Olavi Tervosen valokuvista tietokoneella, Kalevi Säteen ja Unto Leinosen HisKi sukututkimusohjelmasta tietokoneella ja Sonera Oyj:n langattoman viestinnän uusista mahdollisuuksista.

Videoneuvotteluun Jyväskylän ikääntyvien yliopiston kanssa osallistuivat Irja Pitkänen ja Unto Leinonen sekä Helsingin yliopiston atk-opettaja Mari Voipio ja Jyväskylästä Anneli Hietaluoman johdolla atk-opettaja ja runsaslukuinen opiskelijajoukko. Kaksituntinen neuvottelu onnistui erinomaisesti, sekä ääni- että kuvayhteys toimivat moitteettomasti, ja keskustelu sujui vilkkaana.

ENTERistä Liisa Ollikainen kertoi siitä, miten hän kesytti tietokoneensa Rumiluksen. Sirku Kuoppasalmi, Maisa Krokfors, Marjatta Wäänänen sekä Liisa Hämäläinen esittivät virtuaaliset maailmanympärimatkansa.

Espoon Mankkaan yläasteen oppilaat ja työttömien nuorten koulutusohjelman tiekkistyökkikset auttoivat koko kuusipäiväisen tapahtuman ajan ikäihmisiä tutustumaan tietokoneen käyttöön. Sukupolvien välinen yhteistoiminta sujui hyvin.

Koska tapahtuman järjestäjäorganisaatio epäonnistui tilaisuuksien tiedottamisessa, yleisöä kävi vähän. Läsnä olleet olivat tyytyväisiä enteriläisten esityksiin, mikä palkitsi esiintyjät.

Hyvä ikä-messut

Syyskuussa 2002 järjestettiin Tampereella Hyvä ikä-messut, joihin Vanhustyön Keskusliitto tarjosi ENTERille mahdollisuuden osallistua. ENTERin osasto oli osa nettikahvilaa, ja siinä olivat yhdistyksen vertaisopastajien ja kännykkäluotsien lisäksi mukana myös kuopiolainen Senioreiden Atk-yhdistys Savonetti ja Lappeenrannan palvelukeskuksen Ikätaito 2000+-projekti yhdessä eKarjala Tietomaakunnan kanssa. Kukin näistä esitteli omaa toimintaansa. Paitsi tietokoneisiin osastolla pääsi tutustumaan myös ergonomisiin kalusteisiin ja tietokoneen ja oheislaitteiden sijoittamiseen. Kävijät voivat itse kokeilla, miltä tuntuu oikein suunniteltu työympäristö.

Nettikahvilan keskeinen sijainti ja messukävijöiden innostus saivat aikaan innokkaiden kokeilijoiden kerääntymisen tietokoneiden luo vertaisopastajien puheille. Kännykkäluotsien ympärillä pyöri myös kaiken aikaa väkeä kyselemässä neuvoja. Väkeä oli tungokseen asti. Ihmiset uskaltoutuivat kysymään, koska esittelijät olivat itsekkin ikäihmisiä.

Sen sijaan messujärjestelyissä oli toivomisen varaa. Tekniset laitteet eivät toimineet tai ne puuttuivat kokonaan, kuuluvuus oli heikko ja istuimia oli niukasti. Erityisesti ENTERin jäsen Maisa Krokfors joutui kärsimään huonoista järjestelyistä. Hän ei voinut esittää messuille suunniteltua PowerPoint-diasarjaa.

Tietokonetuutoreille ja kännykkäluotseille osoitetussa kyselyssä selvisi, että kävijöiden kommentit osastosta ja opastuksesta olivat myönteisiä. Aika monet olivat hämmästyneitä siitä, että osastolla sai myös opastusta. He tulivat ensin vain

ottamaan esitteitä, mutta kun kerrottiin, että saa myös opastusta, monet jäivät opastettavaksi ja olivat siitä ilahtuneita. Palaute on ollut tosi palkitsevaa. Messuvieraat olivat kiinnostuneita asioista, hyviä kuuntelijoita ja vaikuttivat tyytyväisiltä saatuaan tietoja.

Tampereen Hyvä Ikä 2004-messuilla yhteistyö sujui kaikkien toimintaan osallistuneiden kesken hyvin, ja kävijät olivat kiinnostuneita ikäihmisille tarkoitetuista tietotekniikan neuvoista. ENTER toimi yhteistyössä tamperelaisen Mukanetti-yhdistyksen kanssa, siten että kumpikin päivysti kahdella tietokoneella ja ENTER piti lisäksi kännykkäklinikkaa.

Tiedekeskus Heureka

Tiedekeskus Heurekassa Vantaalla vietetään vuosittain Ikäihmisten tiedeviikkoa ja seniorisunnuntaita. Enteriläiset tuutorit päivystävät nettikioskissa opastaen muita ikäihmisiä tietotekniikan ja erityisen kiinnostuksen kohteena olevan internetin ja sähköpostin käytössä. Kännykkäklinikalla on ollut niin paljon kävijöitä, että jopa kymmenelle luotsille on riittänyt opastettavia. Yhteensä kävijöitä on ollut satoja. Tuutorikoordinaattori Lea Grönlund on luennoinut kännyköiden käytöstä kiinnostuneille kuulijoille.

Vierailukohteissa tutustutaan moniulotteiseen tietotekniikkaan

Jo ensimmäisissä hallituksen kokouksissa tiedotustoimikunnan jäseniä kehoitettiin suunnittelemaan ja valmistelemaan vierailuja kohteisiin, joissa voitaisiin oppia tietokoneen käyttöä arkielämän helpottamiseksi tai kohteisiin, joissa tutustuttaisiin tietotekniikan moniulotteisiin käyttömahdollisuuksiin.

Kymmenen toimintavuoden aikana on ennätetty järjestää vierailuja hyvinkin erilaisiin kohteisiin. Vierailu sinänsä on tarjonnut mielenkiintoista nähtävää ja kuultavaa paikoissa, joihin ei kenties muuten olisi päässyt tutustumaan. Tutustumistilanteissa on ollut aina myös koulutuksellinen funktio.

Ensimmäinen yritysvierailu ja opintokäynti suuntautui 18.3.1998 Helsingin Puhelinyhdistykseen, jossa tutustuttiin HPY:n uusimpiin projekteihin ja tarjolla olevaan teknologiaan. Tilaisuudessa kerrottiin mm. Arena-projektista, kuva- ja turvapuhelimista sekä erilaisista tietoliikenneyhteyksistä.

Rahan liikkeitä

Enteriläiset ovat olleet opintokäynnillä kaikissa suurpankeissa useitakin kertoja, koska pankkien tietotekniikkakäytännöt ovat vuosien aikana muuttuneet ja palvelut lisääntyneet. Laskujen maksamista on opeteltu kädestä pitäen pankkien maksuautomaateilla.

Hex-yhtiöihin tutustuminen vuonna 2002 sai niin suuren suosion, että arvopaperipörssiin oli järjestettävä kaksi tilaisuutta. Niissä sijoittamisesta ja pörssityöskentelystä kiinnostuneet saivat asiantuntevaa informaatiota ja voivat itse esittää kysymyksiä. Keskustelu olikin vilkasta. Kiinnostusta herätti myös pörssi-talon arkkitehtuuri.

Rahan jakajana Raha-automaattiyhdistys on merkittävä tekijä monille järjestöille ja hankkeille. Miten rahaa jaetaan ja kenelle, siitä saatiin kuulla RAY:n toimitiloissa. ENTER itse ei ole saanut Raha-automaattiyhdistystä vakuuttuneeksi toimintansa tarpeellisuudesta ja ikäihmisten tietotekniikkataitojen hyödyllisyydestä ja on siten jäänyt ilman avustuksia.

Tiedonlähteitä

Helsingin kaupungin pääkirjastossa pidettiin helmikuussa 1999 koulutustilaisuus, jossa perehdyttiin tietokoneen ääressä tietotekniikkaan ja erilaisiin tietokantoihin ja mitä niiden kautta voi hakea ja löytää. Sen jälkeen tutustumiskäyntejä on ollut mm. Rikhardinkadun, Kallion, Töölön ja Viikin kirjastoihin, joissa on esitelty paitsi kirjastopalveluja myös kirjastojen tietokonetiloija. Omaa konetta vailla olevat voivat varata niistä tietokoneen käyttöönsä. Pääkaupunkiseudun kirjastoissa otettiin vuonna 2003 käyttöön uusi, yhteinen Millennium-kirjastojärjestelmä, joka kattaa Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunginkirjastot. Tähänkin järjestelmään enteriläiset saivat tutustua.

Huhtikuussa 2000 tutustuttiin Tilastokeskukseen ja Tilastokirjastoon sekä niiden kokoelmiin, koneisiin ja palveluntarjontaan. Tutuiksi tulivat StatFintilastopalvelu eli Tilastokeskuksen maksuton tilastotietojen itsepalvelujärjestelmä ja virtuaalikirjasto, toisin sanoen internetin kautta tapahtuva kotimaisten ja kansainvälisten tilastojen hakupalvelu.

Terveystieteiden kirjastoon on koottu kaikki terveytemme ja sairauteemme liittyvä tieto. Kirjastossa toukokuussa 2001 mukana olleet saivat tutustua geroweb-verkkoon ja kokeilla opastetusti päätteellä, miten tieto löytyy. Informaatiota saatiin myös hyödyllisistä linkeistä ja tutustuttiin uuteen moderniin rakennukseen nykyaikaisine palveluineen. Kirjasto on kaikille avoin, vaikka sen varsinaisia käyttäjiä ovat lääkärit ja tutkijat.

Helsingin yliopiston kirjastossa eli Suomen kansalliskirjastossa ihailtiin rakennuksen hienoa arkkitehtuuria. Varsinaisena asiana oli kuitenkin kirjastossa käynnissä oleva aineiston saattaminen digitaaliseen muotoon, jolloin sen lukeminen ja katseleminen helpottuu selvästi. Työssä mukana oleva asiantuntija kertoi digitoinnin kohteista ja teknisestä toteuttamisesta.

Eduskunnan asiakirjatoimistoon oli järjestetty tutustumiskäynti syyskuussa 2003. Kaikki kansalaiset voivat seurata eduskunnan työtä reaaliajassa. Vieraat oppivat, miten voi seurata eduskunnan käsittelyyn tulevia asioita ja minkälaisia nämä käsittelyprosessit ovat, mitä kaikkea tietoa on jo linkitetty viitetietokanta VEPsiin ja mistä voi seurata eduskunnan päiväjärjestyksiä tai valiokuntien työskentelyä. Kansanedustajamatrikelista saa myös tietoja nykyisistä kansanedustajista ja Suomen ensimmäiseen eduskuntaan valituista sekä muiden aiempien vuosikymmenien parlamentaarikoista.

Väestörekisterikeskus on tietotekniikan jättiläinen, joka pitää hallussaan kansalaisten henkilötiedot ja tuottaa sen lisäksi monenlaisia tietopalveluja yrityksille ja julkishallinnolle. Yksityishenkilöiden palveluista enteriläisiä kiinnostivat toukokuussa 2004 tapahtuneella vierailulla varmennepalvelut kuten

sähköiset henkilökortit. Ne koskevat kaikkia, jotka haluavat asioida verkon välityksellä liikkeiden ja virastojen kanssa.

Erikoiskohteita

Enteriläiset pääsivät tutustumaan mielenkiintoiseen tietotekniikan sovellukseen Helsingin VTS-keskuksessa, jossa hoidetaan alusliikenteen ohjaus- ja valvontajärjestelmä. VTS:n tavoitteena on lisätä alusliikenteen turvallisuutta ja vähentää vakavia ympäristöonnettomuuksia. Mukana olleet saivat seurata reaaliaikaista tilannekuvaa laivan lähestymisestä. Helsingin VTS-keskus on toiminut vuodesta 1996, ja keskusta isännöivät Suomenlahden merenkulkupiiri ja Helsingin kaupunki. Satamakapteeni esitteli aluksi Helsingin sataman toimintaa kokonaisuudessaan.

Elisan puhelinmuseossa paikalla olleet saivat poikkeuksellisesti perehtyä entisaikojen teknologiaan. Helsingin Telefonyhdistys rakensi pohjoismaiden ensimmäisen automaattisen puhelinkeskuksen 1920-luvun alussa, jolloin ”telehvuuni-Sandrat” hävisivät. Töölöläisten puhelinkeskus toimi vuoteen 1985, ja seuraavana

vuonna siellä avattiin puhelinmuseo, jossa museoitunakin on yhä toimintakuntoinen puhelinkeskus.

Näkövammaisten Keskusliiton Iiriskeskuksessa toimii useita näkövammaisyhdistyksiä, Celia-kirjasto, Näkövammaismuseo, Aviris eli aiempi apuvälinekeskus, Annansilmä-kauppa ja paljon muuta. Koska iän mukana näkövaikeudet usein lisääntyvät tai monen lähipiirissä on kokemuksia näistä haitoista, enteriläiset pitivät hyödyllisenä tietää enemmän yksinkertaisista jopa tietoteknillistyvistä keinoista selvitä ongelmista. Tietoa saatiinkin runsaasti.

Kirja kerrallaan-kioskissa tutustuttiin mielenkiintoiseen kustannustoimintaan eli omakustantamiseen. Opastajamme väitti, että jos osaa kirjoittaa ja käyttää tekstinkäsittelyohjelmaa, osaa myös saattaa tekstin painovalmiiksi aineistoksi OMAKIRJAN paino-ohjeiden avulla. Omakustantaja valmistaa CD-romin ohjeiden ja taittopohjan mukaan kirjan, joka painetaan digitaalisesti, ja kirjoittaja saa haluamansa painosmäärän. Innostuneista puheista päätellen enteriläisillä on tietokoneen muistiin tallennettuna valmiina muistelmia ja valokuvia, jotka odottavat kirjan julkaisemista. Kirja kerrallaan-kioskissa tutustumiskäynnillä olleet saivat hyviä neuvoja myös halutessaan itselleen kappaleen jostakin loppuunmyydystä kirjasta.

Sukututkimus oli vuoden 2001 teema, jonka ympärille kehiteltiin erilaisia tapahtumia. Yhdistyksessä on useita sukututkimuksen harrastajia, jotka neuvovat muita internetin kautta tapahtuvaan sukututkimukseen. Silloin käytiin tutustumassa myös Kansallisarkistoon, jossa Jouko Kauranne esitteli yhdessä veljensä Kalevin kanssa kirjoittamaansa sukukirjaa. Sen jälkeen kierrettiin tutustumassa Kansallisarkiston aarteisiin. Myöhemmin on käyty tutustumassa myös Sota-arkistoon, joka oli vierailun aikaan erityisen ajankohtainen kohde sodassa kaatuneiden arkistotietojen vuoksi. Sukututkijalle Sota-arkisto on aarreaitta, sillä vanhimmat tiedot suomalaisista sotilaista ovat vuosilta 1812 - 1827.

Tietokone ja musiikki tulivat tutuiksi enteriläisille Helsingin suomenkielisen

työväenopiston Ilmari-luokassa, jossa selvisivät musiikin ja tietotekniikan monipuoliset yhteiset mahdollisuudet. Opiskelija voi harjoitella interaktiivisesti vaikkapa sointukuuntelua tai nuotin- ja rytminlukua sekä kirjoittamista. Halukas voi myös kartuttaa yleistietojaan vaikkapa soitintuntemuksessa ja eri musiikkityyleissä ääninäytteitä kuunnellen. Aiemmin oli käyty tutustumassa Kanneltalon tietokoneen käyttöön musiikin luomisessa.

Sitra, OSKU ja Nettimaunula

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra käynnisti Oppivan Ylä-Savon kokemuksia ja toimintatapaa hyödyntäen OSKU:n eli Oppivat seutukunnat. OSKU on kahdeksan seutukunnan tietoyhteiskunnan kehittämishanke, joka tuo tietoyhteiskunnan eri puolille Suomea paikallisten asukkaiden omilla ehdoilla. Yksityiset ihmiset tapaavat toisiaan virtuaalisesti kansalaisverkossa sähköpostin välityksellä, ovat yhteydessä julkiseen sektoriin paikallisverkossa ja voivat käyttää internetiä.

Pilottihankkeiden kokemuksista pyritään rakentamaan kansallisstrategia. Sen toteuttajana julkinen hallinto vastaisi siitä, että koko maassa kaikki osaavat tietoyhteiskunnan perustaidot, jokaisella on ilmainen tai hyvin edullinen pääsy johonkin kansalaisverkkoon ja näitä verkkoja ja ihmisten valmiuksia hyödynnetään tehokkaasti alueiden ja maaseudun uusien elinkeinojen kehittämisessä. Tämän kaiken saivat helmikuussa 2003 Sitran käynnillä mukana olleet enteriläiset kuulla.

Nettimaunula on yksi OSKU-projektin kohteista, ja sen myötä Maunulassa on syntynyt monenlaista atk-toimintaa. Enteriläiset saivat tutustua maunulalaisten aikaansaannoksiin, mm. Kotikirkko-hankeeseen ja kuulla asukkaiden suhtautumisesta projektiin.

Yhteistilaisuus Malmin virkistyskeskuksessa

Enteriläiset kävivät tutustumassa Malmin virkistyskeskukseen, johon yhdistys puolestaan kutsui lähialueen ihmisiä tutustumaan ENTERiin ja enteriläisiin. Ohjelmassa oli muun molemminpuolisen tutustumisen lisäksi virtuaalimatkojen esittelyjä, kuten Marjatta Wäänäsen ja Liisa Hämäläisen maailmanympärimatka, jossa he päätyivät Etelämantereelle vastaanottamaan vuotta 2000 siellä olevien tutkimusasemien henkilöstön ja pingviinien kera. Marjatta esitteli matkaa havainnollisin diakuvin.

Vierailu Tampereelle

Hyvä ikä-messuilla vuonna 2004 alkanut yhteistyö tamperelaisen tietotekniikkayhdistyksen Mukanetin kanssa tiivistyi, kun joukko enteriläisiä matkasi syyskuussa 2007 Tampereelle tutustumaan veljesyhdistyksen toimintaan. Yhdistysten toiminnassa on paljon yhtäläisyyksiä, tavoitteet ja toimintatapa ovat lähes samanlaisia. Eroa on sen sijaan taloudessa, sillä Mukanetin taustavoimina on useita yhdistystä voimakkaasti tukevia yhteisöjä, jotka takaavat sille omat toimitilat useine tietokoneineen ja vakituisine henkilöstöineen.

Samalla matkalla tutustuttiin myös Tampereen kaupunginkirjaston omistamaan linja-autoon Netti-Nysseen. Siihen on rakennettu tietokoneluokka, jossa on 10 asiakastietokonetta.

Enteriläiset toimivat asiantuntijoina Yhteiset kokemukset ovat arvokkaita

Ikääntyneillä tietotekniikan oppijoilla on yleensä voimakas motivaatio oppimiseen, ja asioiden oppimista helpottavat elämän ja työn kokemukset. Kun joku on oivaltanut asian, hän mielellään jakaa tietonsa muille ja auttaa siten toisia alkuun. Ikääntynyt pystyy ymmärtämään toisten vaikeudet, koska hän on itse kokenut samaa. Kun kokemukset yhdistetään jäsentapaamisissa ja muissa tilaisuuksissa, niistä koituu laajempaakin hyötyä ja ne ovat eväinä ENTERin edustajille eri projekteissa.

TIKAS tarjoaa selkokielellä tietotekniikan perustaidot

Kehitysvammaliiton Oppimateriaalikeskus toteutti vv. 2000 - 2004 Tikas-projektin yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Näihin kumppaneihin kuului myös ENTER. Tikas-projektin tavoitteena oli luoda uudenlainen tietotekniikan koulutusjärjestelmä, jonka avulla voidaan järjestää erityisryhmien tarpeet huomioivaa tietotekniikkakoulutusta. Suunnittelutyössä ENTERin edustajana oli aluksi yhdistyksen puheenjohtaja Unto Leinonen ja hänen lopetettuaan kiireidensä takia tilalle tulivat Liisa Hämäläinen ja Sirkku Kuoppasalmi, jotka saivat myös Tikas-kouluttajan pätevyyden, samoin kuin myöhemmin kouluttajakoulutuksen suorittanut Lea Grönlund.

Tikas-koulutus on jaettu osa-alueiksi, joista jokainen kattaa yhden kokonaisuuden, esimerkiksi käyttöjärjestelmän tai tekstinkäsittelyn. Jokainen osa-alue on jaettu kolmeen vaikeustasoon. Oppija voi valita tasoja tarpeidensa ja kykyjensä mukaan ja suorittaa osa-alueita haluamassaan järjestyksessä. Jokaisesta suoritetusta tasosta oppija saa halutessaan TIEKEN Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskuksen standardoiman tietotekniikkakortin.

Tikas on tuottanut tietotekniikasta oppikirjoja, jotka on tehty yleiskieltä helpommalla, erityisryhmien tarpeisiin mukautetulla selkokielellä. Oppikirjoja on seuraaviin ohjelmiin: tekstin käsittely, käyttöjärjestelmä, taulukkolaskenta, esitysgrafiikka, grafiikka, julkaisu, selaimen ja sähköpostin käyttö sekä digikuvien käsittely. ENTER on hankkinut näitä kirjoja jaettavaksi tuutoreille ja esittelykappaleiksi eri tilaisuuksiin, joissa yhdistyksen jäsenet voivat tutustua niihin ja mahdollisesti hankkia itselleen.

Tikas-projekti sai vuonna 2004 kunniaininnan Pääministerin parhaat käytännöt-kilpailussa sarjassa, jossa arvioitiin koulutukseen ja oppimiseen liittyviä tietoyhteiskuntahankkeita. Palkintojenjakotilaisuudessa mainittiin tuomari- perusteluina Tikaksen palkitsemiselle mm., että Tikas huomioi erityisryhmät, edistää koulutuksen tasa-arvoa ja ehkäisee syrjäytymistä sekä on esimerkki hankkeesta, jollaisilla saavutetaan koko kansan tietoyhteiskuntaa.

ITSE-hankeesta helpotusta arkeen

Vanhusten ja vammaisten itsenäisen suoriutumisen edistäminen (ITSE) on hanke, joka työstettiin sosiaali- ja terveysministeriön sosiaali- ja terveysosaston aloitteesta vuosina 2001 - 2004.

Esteettömässä ympäristössä voidaan tietotekniikan ja teknologian avulla monella tavalla edistää vanhusten ja vammaisten itsenäistä suoriutumista ja turvallisuutta jokapäiväisessä elämässä. Hankkeen pääasiallisena tavoitteena oli lisätä sosiaali- ja terveyshenkilöstön tietoa ja taitoa tunnistaa uuden teknologian käyttötarvetta ja mahdollisuuksia.

ITSE-hankkeen perusteella on valmistunut opas, joka rohkaisee ikääntyviä ihmisiä käyttämään toimintakykyä yllä pitäviä välineitä, kun ikä tuo tullessaan haittoja arkielämään. Stakesin tekemässä oppaassa esitellään välineitä ja toimintatapoja, joiden avulla itsestä huolehtiminen, liikkuminen, kanssakäyminen, kodinhoito ja muut arjen toiminnot sujuvat turvallisesti ja itsenäisesti.

Hankkeen toteuttamisesta ovat huolehtineet projektipäällikkö ja johtoryhmä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi jäsenenä on ollut 12 eri alojen edustajaa eri puolilta maata. ENTER ry:n edustajana toimi Unto Leinonen.

Esteettömiä palveluja ja toimintaympäristöjä

Invalidiliiton Equalcity hankkeessa Unto Leinonen oli ENTERin edustajana mukana arvioimassa asioita ikäihmisten kannalta.

Equalcity-projekti kartoitti ja julkisti esteettömät julkiset tilat ja kulkuväylät vammaisten ja ikäihmisten avuksi eri puolilla maata yhteistoiminnassa halukkaiden kuntien kanssa. Equalcity palvelu on käyttäjälle ilmainen kunnan tai kaupungin tarjoama ja ylläpitämä itsenäinen atk-palveluratkaisu, jossa kuvataan palveluja ja toimintaympäristöjä niiden saavutettavuuden ja esteettömyyden kannalta. Palvelu on tarkoitettu kaikille kuntalaisille.

2000-luvulla alkaneissa yleismaailmallisissa tai eurooppalaisissa hankkeissa DfA - Design for All ja Human Factors on ENTERillä ollut myös edustajansa.

Tietokone iloksi ja avuksi-kirjanen

Puheenjohtaja Unto Leinonen osallistui kauppaoppilaitosten opettajille suunnatun kirjoituskilpailun tuomaristoon ja voittaneiden kirjoitusten pohjalta tuotetun kirjasen aineistojen arviointiin. Selkeästi ja havainnollisesti esitetty Tietokone iloksi ja avuksi-kirjanen on hyvä avain tietokoneen perusasioiden itseopiskeluun ja tietoyhteiskuntataitojen alkeisiin. ENTER postitti sen kaikille jäsenilleen. Sen uudistettu painos on ENTERin kotisivuilla.

Palveleeko informaatioteknologia ikäihmisiä?

Vuonna 2003 Suomen YK-liitto ja ulkoministeriö järjestivät yhdessä seminaarin, jossa Irja Pitkänen piti ENTERiltä pyydetyn puheenvuoron aiheesta Palveleeko informaatioteknologia ikäihmistä. Hän käsitteli puheenvuorossaan ENTERin syntyvaiheita ja toimintaa todeten, että informaatioteknologiasta on apua ikäihmisille, joskin sen käyttöön tarvittavien taitojen hankkiminen vaatii senioreilta sisua ja omatoimisuutta sekä rahaa. IT-laitteiden käytön oppiminen saattaa olla vaikeaa, ellei laitteita kehitetä käyttäjäystävällisemmiksi.

Tekesin FENIX-teknologiaohjelma

Liikenne- ja viestintäministeriö sekä opetusministeriö järjestivät eContent Plus -hankeworkshopin. EU:n uusi rahoitusohjelma eContentPlus 2005 - 2008 tähtää digitaalisen sisällön käytön ja saavutettavuuden edistämiseen Euroopassa.

Opetussisällöt-ryhmässä oli ENTERistä mukana Urho Vuori, Kulttuuri- ja tieteellinen/akateeminen sisältö-ryhmässä Maisa Krokfor ja Yhteistyö digitaalisen sisällön toimijoiden välillä-ryhmässä Sakari Eränen.

Mitä, kenelle ja miksi

TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry sekä liikenne- ja viestintäministeriö järjestivät yritysyrityskumppaniensa kanssa NetValue-seminaarin lokakuussa 2005 Säätytalossa. Teemana oli Digitaalisten sisältöjen ja palvelujen tarjoaminen kansalaisille - mitä, kenelle, miksi? Esille nostettuja kysymyksiä olivat: Millä keinoilla jokaiselle suomalaiselle voidaan taata heidän tarpeitaan ja odotuksiaan vastaavat palvelut ja sisällöt? Ja mitkä tekijät edistävät tätä kehitystä, mitä esteitä on tiedossa ja kuinka suuntautua tulevaisuuteen? Maisa Krokfors piti esityksen aiheesta Tietoyhteiskunnassa ikä ei sanele onnistumista. Vastaavatko tekniikka ja osaaminen arjen tarpeisiin?

Tietoyhteiskunta ihmisten osaamisen kannalta

Viestintävirastossa toimivan Human Factors-työryhmän tehtävänä on inhimillisten tekijöiden ja erityisryhmien kuten ikääntyneiden tarpeiden seuranta ja niiden arviointi, kun viestintäverkkojen palveluja, päätelaitteita ja käyttäjäliitännöitä kehitetään ja standardoidaan.

Työryhmä järjesti joulukuussa 2005 seminaarin Kaikkien tietoyhteiskunta - ihmisten tarpeiden, tekniikan kehittämisen ja ihmisten osaamisen kannalta. Maisa Krokforsin luennon aiheena oli Ikäihmisten mahdollisuudet selvittää tietoyhteiskunnassa. Muissa puheenvuoroissa tarkasteltiin mm. Liikenne- viestintäviraston esteettömyysstrategiaa, standardointia, tutkimusta, oppimista jne.

Digi-TV ja kansalaisosallistuminen

Helmikuussa 2005 Kuluttajatutkimuskeskuksessa järjestettyyn Digi-TV & kansalaisosallistuminen-työpajaan osallistui ENTERistä kuusi henkilöä, joten yhdistys sai edustajat kaikkiin neljään pienryhmään: Vaikuttaminen, Paikallisuus (lähiympäristö), Terveys ja hyvinvointi, Harrastukset ja oppiminen.

Tietoyhteiskuntahanke

Matti Vanhasen ensimmäinen hallitus jatkoi Anneli Jäätteenmäen käynnistämää tietoyhteiskuntaohjelmaa kakkosta. Varhaisessa vaiheessa ENTERissä tajuttiin, että oli erittäin tärkeää seurata ja tietää, mitä kaikkea ohjelman puitteissa tulisi tehdä. ENTERiläiset kävivät tutustumassa ja esittäytymässä kahteenkin kertaan ohjelman toteuttamista varten perustettuun tietoyhteiskunta-toimistoon. Tietoyhteiskuntatoimistoa johti tuolloin Katrina Harjuhahto-Madetoja. Enteriläisistä mukana olivat Maisa Krokfors, Ilkka Mäkimattila ja Ritva Wahlsten-Puska ja toisella kerralla Ilkan tilalla Sakari Eränen. Näillä käynneillä vahvistimme asemaamme ikäihmisten tietotekniikan osaamisen tarpeiden asiantuntijoina arjen tietoyhteiskunnassa eri valtionhallinnon hankkeissa.

Hyvä asiakaspalvelu-kilpailu

Liikenne- ja viestintäministeriö asetti syyskuussa 2006 asiakaspalvelupalkinnon palkintolautakunnan, jonka jäseniksi kutsuttiin Elinkeinoelämän keskusliitto, Elisa Oyj, ENTER ry, FiCom ry, Finnet-liitto ry, Kuluttajavirasto, Suomen Kuluttajaliitto ry, Teleforum ry, TeliaSonera Oyj, Valtakunnallinen

vammaisneuvosto, Viestinnän Keskusliitto ja Viestintävirasto. Palkintolautakunnan puheenjohtajana toimii Sakari Eränen ENTERistä.

Lautakunnan tehtävänä on tehdä esitys Liikenne- ja viestintäministeriölle asiakaspalvelupalkinnon saajasta. Lautakunnan tulee arvioida, miten viestintäalan toimijat ovat ansioituneet asiakaspalvelussaan. Erityistä huomiota tulee kiinnittää viestintäalan toimijoiden panostukseen asiakaspalvelukäytäntöjen kehittämisessä ja innovoinnissa.

Enter on ollut vaikuttamassa julkisen hallinnon it-hankkeisiin

ENTER ry:n tavoitteena on päästä vaikuttamaan informaatioyhteiskunnan kehitykseen siten, että ikääntyvien tarpeet otetaan huomioon laitteiden ja ohjelmien suunnittelussa sekä käytön opastuksessa käyttöohjeista alkaen. Yhdistyksen edustajia on usein kutsuttu asiantuntijoiksi erilaisiin työryhmiin, seminaareihin ja keskusteluihin, kun aiheena ovat ikäihmiset ja tietotekniikka. Paitsi asiantuntijoina enteriläiset ovat olleet testajina monissa julkishallinnon projekteissa, jotka liittyvät ikäihmisiin ja tietotekniikkaan. Projekteissa hankittuja kokemuksia on hyödynnetty ENTERin omassa toiminnassa, mm. Varttunet-projektissa.

ENTER ry sai nopeasti tunnettuutta myös julkisessa hallinnossa, ja yhdistys kutsuttiin mukaan useisiin projekteihin. Kaikki alkoi sosiaali- ja terveysministeriön kutsuessa ENTERin edustajan YK:n Ikäihmisten vuoden Ideatalkoisiin sekä vuoden aloitusjuhlaan Helsingin yliopiston juhlasaliin 1.10.1998. Myös opetusministeriö kutsui yhdistyksen edustajan omaan Ikäihmisten vuoden tapahtumaan Ikäihminen liikkuu ja harrastaa. Molempien ministeriöiden tilaisuuksissa voitiin esitellä yhdistystä ja sen toimintaa.

Tärkeimpiä yhteistyöhankkeita

Tietostrategia 2000 - 2004. Yhdistys on ollut mukana opetusministeriön Koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategiassa 2000 - 2004, jossa tavoitteena on saada tietoyhteiskuntataidot kaikille. Strategian lähtökohtana on, että suomalaisessa tietoyhteiskunnassa olennainen osa sivistystä ja keskeisin tuotannontekijä on tieto ja osaaminen, jota voidaan lisätä hyödyntämällä tieto- ja viestintätekniikkaa. Koulutuksella huolehditaan tietoyhteiskunnan tasa-arvoisesta kehityksestä sekä kansalaisten mahdollisuuksista elää ja kehittää omaa osaamistaan tietoyhteiskunnassa. Strategia jakaantuu kolmeen osa-alueeseen, joita ovat tietoyhteiskuntataidot kaikille takaava kehitys, verkon hyödyntäminen opiskeluympäristönä sekä tietoyhteiskunnan rakenteiden kehittäminen.

Elinikäisen oppimisen ja tasa-arvoisen kansalaistietoyhteiskunnan tavoitteiden toteuttamiseksi on käynnistetty tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja medialukutaitoja kohottavia ohjelmia erityisesti niille kansalaisille, jotka eivät voi kouluttautua työn ohessa tai osana opiskeluaan. Tavoitteena on, että ohjelmakauden loppuun mennessä vähintään puoli miljoonaa vailla tietotekniisiä taitoja olevaa aikuista olisi hankkinut tietoyhteiskunnassa tarvittavaa osaamista.

Valtioneuvoston tietoyhteiskuntaohjelmaa Suomi verkossa kampanjoitiin 7. -

11. marraskuuta 2005 ja tavoitteena oli tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntämällä lisätä kilpailukykyä, tuottavuutta, alueellista ja sosiaalista tasa-arvoa sekä kansalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua.

Viestintäkampanjan Suomi verkossa lisäksi ohjelmaan liittyi toinen käytännön hanke, Kohtaamispaikka Lasipalatsi. ENTERistä osallistuivat viestintäkampanjan suunnittelutyöpajaan Maisa Krokfors, Urho Vuori ja Ilkka Mäkimattila.

Juna-avainhanke. ENTER oli mukana sisäasiainministeriön projektiryhmässä, joka ohjasi ja seurasi Juna-avainhanketta ”Asiakaspäätteet ja kansalaisen verkkoasiointi”. Hankkeen tarkoituksena oli saada kansalaisten käyttöön ilmaisia tietokoneen käyttömahdollisuuksia.

Julkisen verkkoasioinnin kehittämishankkeen Asiakaspäätteet ja kansalaisten verkkoasiointi-projektin tarkoituksena oli edistää verkkoasiointiin hyvin soveltuvien asiakaspäätteiden saamista julkishallinnon asiakaspalvelutiloihin ja muualle, missä ihmiset liikkuvat. Keskeisenä pyrkimyksenä oli tuottaa sellaista tietoa, selvityksiä ja suosituksia, joita asiakaspäätteitä hankkivat voivat hyödyntää käytännössä.

Julkisiin tiloihin sijoitetut ja nettiyhteydellä varustetut asiakaspäätteet lisäävät kansalaisten tasa-arvoa asuinpaikasta riippumatta. Ne parantavat myös hallinnon palvelutasoa ja palvelujen saavutettavuutta. Asiakaspäätteiden ja tarjottavien verkkopalvelujen toteuttamisen keskeisinä periaatteina ovat käyttäjälähtöisyys ja maksuttomuus. Päätteet sijoitetaan paikkoihin, joissa asiakkailta on tarvittaessa mahdollisuus saada opastusta laitteen ja ohjelmien käyttöön. Asiakaspäätteitä internet-yhteyksin on tällä hetkellä tarjolla muun muassa kirjastoissa, yhteis palvelupisteissä, kuntien ja seutukuntien toimistoissa, työvoimatoimistoissa, eräissä verotoimistoissa ja Kelan toimipisteissä sekä joissakin yksityisissä yrityksissä.

Suomi avautuu portaalista. Valtiovarainministeriö pyysi eräitä enteriläisiä kokeilemaan Julkishallinnon Suomi-kokeiluportaaliaan ja kommentoimaan sitä.

Suomi.fi-portaalista on kerätty omalle sivulleen ne linkit, joissa on työelämästä kohta poistuville ja eläkeiän jo saavuttaneille tärkeitä tietoja ja palveluja. Sivulla on tietoa niin etuuksista, terveydenhuollosta kuin kansalaisen perusoikeuksista.

Sivun sisältö muodostuu Suomi.fi:n aihesivuilta olevista linkeistä, jotka vievät joko julkishallinnon tai kansalaisjärjestöjen tuottamaan tietoon. Sivulla on linkit ikääntyneille tärkeisiin asiointipalveluihin, lomakkeisiin ja lakeihin. Myös linkeistä vastaavien julkishallinnon organisaatioiden yhteystiedot ovat tällä palstalla.

Enterin edustajat ovat pitäneet kuluttajien puolta

ENTER digi-TV-asiakkaan puolella. Maisa Krokfors ja Rauno Kervinen osallistuivat ArviD-digi-TV klusteriohjelman seminaareihin ja sen kautta syntyneisiin työpajoihin vuosina 2004 -2005 ja pyrkivät niissä saattamaan erilaisten toimijoiden tietoon ikäihmisten erityiset tarpeet ja ongelmat digiaikaan siirryttäessä. Myös liikenne- ja viestintäministeriön pyytämiin lausuntoihin vastattiin seniorikansalaisten näkökulmasta. ArviD-klusteriohjelman arvioinnissa ENTER oli yksi haastatelluista. Vaikka useimmat ENTERin jäsenet ovat iäkkäitä,

päättäjille muistutettiin, että yhdistys ei vastusta kehitystä, mutta sopeutuminen tietoyhteiskuntaan ei ole itsestäänselvyys kaikille ikäihmisille.

ENTERin puheenjohtaja Maisa Krokfors totesi: ”Olen yrittänyt herätellä päättäjiä huomaamaan tilanteen vakavuuden mm. oheisella RAPilla, jonka ensiesitys oli Tietoyhteiskuntaneuvoston kokouksessa Säätytalossa marraskuussa 2005 ja tämän ArviD-variaation ArviD-klusteriohjelman päätösseminaarissa. Esitin sen 5-kielistä kannelta ja kutomapuikkoa käyttäen.”

(Prologi kannelta perinteisellä tavalla näppäillen ja laulaen)

Mieleni minun tekevi, aivoni ajattelevi lähteäni laulamahan, saa'ani sanelemahan muutoksista maailmamme, tiestä tietoyhteiskunnan.

(Ylen väliaikasoitto kannelta näppäillen: plim plam plam plim plaa, plim plam plam plim plaa, já räppi alkaa)

Tietoyhteiskunta RAP

*Vaikka edessämme on läppäri
mummo tahtookin olla räppäri.
Aion sanoja teille tyrkyttää
Jotka vanhojen mieliä myrkyttää.*

*Oisko IiPeeTV ollut parempi
vai pitäiskö olla hybridi
kun Suomeen on valittu DVB
ja Conaxi sekä MHP.*

*Onko varmaa että peittelee
koko Suomen tämä DTT
vai Aa Dee äS äL-yhteys
ettei digistä tule pettymys.*

*Kun Suomessa tulee switch over
eivät vanhukset huutele ”oh Yee”
Monen ainoa kaveri viedään pois
ellei apua heille valtio tois.*

(Loppusoitto kannelta näppäillen : YLEn väliaikasoitto... katkeaa kesken)

Maisa totesi itse esityksensä jälkeen: ”Vaikka yli kuusikymppisen mummelin esiintyminen räppärinä sai aikaan ansaittua naurua, vakava sanomakin meni perille: ikäihmiset eivät selviä digiaikaan ilman apua”.

Nimi vanheni nopeasti Sääntöihin tarkistuksia

Ikäihmisten atk-yhdistys Enter ry oli hyvä nimi yhdistyksen perustamisen aikoihin vuonna 1997, mutta tietotekniikan nopean kehityksen johdosta automaattinen tietojenkäsittely-käsite vanheni. Atk:n todettiin koskevan laitteita, kokonaisuutta, mutta yhdistys on kiinnostunut tietotekniikasta. Nimenmuutokseen oli syynä mm. se, että tietotekniikan kenttä on laajentunut yhdistyksen toiminta-aikana ja tietokonetuutoroinnin rinnalle on tullut kännykkäluotsaus. Muutosta puolustivat myös tulevaisuudessa näkyvissä olevat uudet tietotekniikan alueet.

Jäsentiedotteessa julistettiin vuonna 2001 nimikilpailu ja pyydettiin jäseniä ottamaan kantaa esitettyihin nimiin tai lisäämään oma ehdotus.

Nimiehdotukset olivat: A: Ikäihmisten atk-yhdistys Enter ry B: Enter ry, seniorien tietotekniikkayhdistys C: Enter ry, ikäihmisten IT-yhdistys D: IkiEnter ry, E: Enter ry, SenioriNet Finland, F: Oma ehdotuksesi

Vuoden 2000 vuosikokouksen jälkeen oli pantu vireille ENTERin sääntöuudistus ja sitä pohtimaan oli asetettu työryhmä. Vuosikokoukseen 2001 osallistuneet eivät kuitenkaan kannattaneet nimen muutosta eikä sääntöuudistusta.

Yhdistyksen nimi muuttuu

Vuoden 2004 vuosikokous oli valmis hyväksymään hallituksen esityksen sekä uudeksi nimeksi että sääntömuutoksiksi eräin pienin muutoksin. Perusteluina olivat mahdollisuudet rationalisoida ja terävöittää yhdistyksen toimintaa.

ENTERin nimen tunnettuuden lisääntyttyä katsottiin aiheelliseksi lyhentää yhdistyksen nimi ENTER ry:ksi. Selvyyden vaatiessa nimeä voi täydentää lisäyksellä Tietotekniikkaa ikäihmisille. Yhdistyksen englanninkielinen nimi on ENTER, ICT Association for Seniors.

Helmikuussa 2005 rekisteröityjen uusien sääntöjen tärkeimmät muutokset ovat:

- yhdistyksen nimen muuttaminen lyhyemmäksi ja nasevammaksi ENTER ry:ksi
- yhdistyksen tarkoituksen ja toimintatapojen ajanmukaistaminen
- uusien jäsenkategorioiden lisääminen, yhteisö- ja kunniajäsenet

Lisäksi eräitä teknisluonteisia muutoksia: hallituksen jäsenten lukumäärän ja toimikauden muuttaminen, myös mm. erovuoroisuuden käyttöönotto ja nimenkirjoitusmääräysten muuttaminen vuosikokouksen ajankohta ja tilintarkastuksen määräajat yhdistyksen kokoukset voidaan kutsua koolle myös ilmoittamalla sähköpostissa, myös muut ilmoitustavat ovat edelleen käytössä.

Viestintävirasto myönsi ENTER ry:n hakemuksesta vuonna 2003 yhdistykselle verkkotunnuksen entersenior.fi. Tunnus enter.fi oli jo ehditty rekisteröidä, joten se ei ollut käytettävissä.

Kalenterivuoden pituinen toimikausi

Marraskuussa 2007 pidetyssä ylimääräisessä kokouksessa päätettiin jälleen sääntöuudistuksesta. Keskeisin muutos on siirtyminen kahden vuosikokouksen käytäntöön. Syksyn kokouksessa käsitellään yhdistyksen seuraavan vuoden toimintasuunnitelma ja valitaan luottamushenkilöt. Kevään kokouksessa

asialistalla ovat kuluneen vuoden toimintakertomus ja tilinpäätös.

Kokouksessa läsnä olleet hyväksyivät sääntömuutokset. Toiminta uusien sääntöjen mukaisesti käynnistyi välittömästi. Ylimääräisessä kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2008 toimintasuunnitelma sekä talousarvio ja päätettiin nykyisen hallituksen toimikauden jatkamisesta seuraavan kalenterivuoden loppuun, mikäli rekisteriviranomainen hyväksyy muutetut säännöt. Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyi uudet säännöt 14.02.2008.

Nuoren yhdistyksen kasvukipuja Henkilövalinnoista ongelmia

Vuoden 2002 vuosikokous helmikuussa sujui hieman poikkeuksellisella tavalla ja aiheutti jälkiseurauksia. Hämminkiä herätti, että hallituksen jäsenet saivat vasta kokouspäivän aamuna toimintakertomuksen eivätkä voineet enää tehdä siihen korjauksia. Puheenjohtaja oli laatinut toimintakertomuksen yksin eikä ollut läsnä kokouksessa. Toimintakertomuksen myöhäinen ilmestyminen antoi aiheen sekä kirjalliseen huomautukseen että keskusteluun kokouksessa. Kokouksen osanottajien mielestä toimintakertomuksesta sai käsityksen, että yhdistyksen toiminta pyörii atk:n eli tekstin- ja tiedonkäsittelyn ympärillä ja muu ict-tekniikka jää ulkopuolelle, siis myös matkapuhelimet. Asian korjaamiseksi vuosikokous päätti lisätä vuosikertomukseen seuraavan uuden luvun.

”Yhteistyö Sonera Oyj:n kanssa Yhteistyö Sonera Oyj:n kanssa on jatkunut vuodesta 2000 ja laajentunut vuoden 2001 aikana. Kännykkäluotsit kokoontuvat Soneran toimitiloissa ja heillä on käytettävissään neljä koulutusliittymää ja heille on valmistettu opetusmateriaalikansiot ja he voivat tarvitessaan käydä Soneralla opettelemassa erilaisten matkapuhelinten käyttöä. Kännykkäluotsit ovat koulutaneet vuoden aikana reilusti toista sataa senioria matkapuhelimien käyttöön”

Yksimielisestä päätöksestä erimielisyyttä

Hallituksen kokouksessa 19.2. käytiin keskustelua vuosikokouksessa käsiteltyjen asioiden ja päätösten johdosta, jolloin puheenjohtaja jääväsi itsensä, vaikka vuosikokous oli hänet yksimielisesti valinnut puheenjohtajaksi.

Puheenjohtaja ei hyväksynyt kirjoittamaansa toimintakertomukseen tehtyä muutosta. Toisaalta todettiin, että hallituksen aikataulu oli ollut liian kiireinen eivätkä hallituksen jäsenet olleet saaneet ajoissa käsiteltäväkseen toimintakertomusta eivätkä toimintasuunnitelmaa ja että vuosikokouksella on valta muuttaa käsiteltäviä tekstejä. Vuosikokous ei myöskään halunnut lykätä päätöksiä, saati että olisi harkittu koko vuosikokouksen ja siellä tehtyjen päätösten hylkäämistä, mikä olisi edellyttänyt uuden kokouksen koolle kutsumista. Etenkin vastuuvapauden lykkäys olisi leimannut koko yhdistyksen.

Erityisesti keskusteltiin kännykkäluotsien koulutusta ja toimintaa sekä Soneran osuutta koskevasta toimintakertomuksen kohdasta.

Kiistelystä sijasta hallituksessa toivottiin, että mennyt jätetään taakse ja suunnataan katse tulevaisuuteen. Koska vuosikokouksessa valittu puheenjohtaja oli sanoutunut irti tehtävästään, päätettiin väliaikaisena ratkaisuna, että varapuheenjohtaja Liisa Suviranta toimii toistaiseksi vt. puheenjohtajana.

Sihteerin yllättävä vetäytyminen

Vuoden 2003 vuosikokouskaan ei sujunut rutiininomaisesti. Liisa Suviranta, joka oli joutunut siirtymään varapuheenjohtajasta varsinaiseksi, sai vuosikokouksen valmisteluvaiheessa yllättävän tiedon sihteerin äkillisestä erosta. Hän ei myöskään ollut saanut edelliseltä puheenjohtajalta kaikkea tarpeellista aineistoa. Vuosikokouspaperit ilmestyivät kuitenkin ajallaan ja kokous voitiin avata. Kokouksen päättämisessä oli vaikeuksia. Vastuuhenkilöiden valinta muodostui ongelmalliseksi kun ehdotetut henkilöt kieltäytyivät kunniasta. Aikapelin uuvuttamana saatiin vihdoin valittua puheenjohtaja ja puuttuvat hallituksen jäsenet. Pari vuotta myöhemmin yhdistyksen sääntömuutoksen yhteydessä vähennettiin hallituksen jäsenten lukumäärää, mikä on helpottanut hallituksen saamista täysilukuiseksi.

Vuodet eivät ole veljeksiä Puheenjohtajilla omat tavoitteet

Kymmenen vuoden aikana yhdistyksellä on ollut neljä puheenjohtajaa. Unto Leinonen heilutti puheenjohtajan nuijaa runsaat viisi vuotta 19.2.2002 tapahtuneeseen eroonsa saakka, jonka jälkeen varapuheenjohtaja Liisa Suviranta jatkoi vt. puheenjohtajana kuluneen hallituskauden loppuun. Maisa Krokfors toimi puheenjohtajana neljä vuotta. Sakari Eränen valittiin puheenjohtajaksi vuoden 2007 vuosikokouksessa.

Puheenjohtajilla on kaikilla ollut yhteinen huoli: yhdistyksen talous on ollut lähes kaiken aikaa enemmän tai vähemmän heikoissa kantimissa. Jäsenmaksut ovat olleet ainoa varma ja luotettava tulonlähde. Avustuksiakin on saatu, mutta ne ovat olleet yleensä niin pieniä, että menoja on jouduttu usein karsimaan. Vapaaehtoistoimijoista on myös ollut jatkuva pula.

Kaikki he ovat olleet aktiivisia ja tehneet yhdistystä tunnetuksi monin tavoin. Silti kunkin puheenjohtajuutta ovat sävyttäneet erilaiset toimet ja tavoitteet.

Toiminnan käynnistäminen ja vakiinnuttaminen

Unto Leinonen valittiin puheenjohtajaksi jo yhdistystä perustettaessa 13.10.1997 ja valinta vahvistettiin yhdistyksen ensimmäisessä kokouksessa 17.11.1997.

Unto Leinosen johdolla hallitus ryhtyi rakentamaan yhdistyksen perustusta ja sille myönteistä imagoa. Yhdistysrekisterin hyväksytyä 18.2.1998 Ikäihmisten atk-yhdistys Enter ry:n säännöt hallitus ja sen ”työrukkasina” toimivat kolme toimikuntaa ryhtyivät nopeasti toteuttamaan yhdistyksen tarkoitusta: kehittää ikääntyneiden ihmisten valmiuksia hyödyntää tietotekniikkaa ja edistää näin sukupolvien välistä tasa-arvoa tietotekniikan hallinnassa silloinkin, kun yksilön toimintakyky on heikentynyt.

Yhdistyksen tehtäväksi oli määritelty tietotekniikan kehityksen seuraaminen ja tiedon välittäminen siitä jäsenkunnalle. Tietotekniikasta oli yhdistyksen hallituksen mielestä puhuttava selkeästi ja helppotajuisesti ja omassa toiminnassa pyrittiin näyttämään esimerkkiä.

Yhdistyksen tavoitteena oli myös vaikuttaa siihen, että ikääntyvien tarpeet otetaan huomioon koulutuksessa sekä tietotekniikan laitteiden ja ohjelmien suunnittelussa, mihin pyrittiin toimimalla tietotekniikan harrastajien yhdyssiteenä ja luomalla yhteyksiä tietotekniikan oppilaitoksiin ja laitteiston valmistajiin. Koulutusta toteutettiin käyttämällä hyväksi olemassa olevia koulutusjärjestelmiä ja järjestämällä myös omatoimisesti kursseja ja muuta koulutuksellista toimintaa.

Luotsatessaan yhdistystä Unto Leinonen ryhtyi tekemään ENTERiä tunnetuksi päättäjien keskuudessa. Ahkera esiintyminen mediassa ja päättäjien tapaaminen alkoivat tuoda tuloksia. Leinosella oli laaja yhteiskunnallinen tuntemus ja suhteita päättäjiin, mistä syystä hän oli henkilökohtaisesti mukana monissa hankkeissa.

Tietokoneiden rinnalle tulivat uutena alueena matkapuhelimet, joiden käyttäjien opastamiseksi ryhdyttiin kouluttamaan kännykkäluotseja. Sen sijaan suunniteltu alaosastojen eli kerhojen perustaminen Ouluun, Jyväskylään, Kuopioon ja Tampereelle ei toteutunut. Alaosastojen perustaminen Ouluun ja Jyväskylään kariutui ensisijaisesti resurssien puutteeseen. Kuopio ja Tampere ennättivät perustaa omat tietotekniikkayhdistykset.

Uudella puheenjohtajalla rankka urakka

Varapuheenjohtaja Liisa Suviranta ryhtyi vt. puheenjohtajana helmikuussa 2002 hoitamaan rästiin jääneitä asioita, kuten Helsingin kaupungille esitettävää raha-anomusta, joka olisi pitänyt tehdä helmikuun 15. päivään mennessä. Entinen puheenjohtaja oli kiireidensä vuoksi unohtanut postittaa kaupungin anomuksen, ja yhdistys jäi ilman aikaisemmin kaupungilta saamaansa avustusta.

Yhdistyksen oli toimittava siten poikkeuksellisesti ainoastaan jäsenmaksujen varassa. Vaikeuksista selvitettiin kuitenkin Liisa Suvirannan sitkeällä työllä, jota hän joutui tekemään vielä osan vuotta ilman sihteerin apua. Enteriläisten yhteishengellä ja talkootyöllä sekä valikoimalla toimintasuunnitelmasta kaikki, mitä voitiin toteuttaa suppeallakin talousarviolla, onnistuttiin loppujen lopuksi hyvin tilanne huomioon ottaen. Koulutusta jouduttiin supistamaan, mutta yhteistyössä Kalliolan kansalaisopiston kanssa pystyttiin järjestämään sekä uudenmuotoinen kertauskurssi että pitämään tietokonetuutoreiden tapaamisia ja heille keskustelevaa jatkokoulutusta. Hyvä ikä-messut Tampereella oli enteriläisten yhteinen voimannostus.

Sääntöuudistus, nimenmuutos ja valmistautuminen digiaikaan

Vuodesta 2001 alkaen yhdistyksessä vireillä ollut ajatus sääntöuudistuksesta ja nimenmuutoksesta vietiin Maisa Krokforsin puheenjohtajuudella päätökseen. Vuoden 2004 vuosikokous hyväksyi esitetyt sääntömuutokset ja yhdistyksen uuden nimen ENTER ry, johon selvennyksen vuoksi voi lisätä täydennyksen Ikäihmisten tietotekniikkayhdistys. Säännöt rekisteröitiin 25.2.2005. Uusia sääntöjä sovellettiin vuoden 2006 vuosikokouksessa valitsemalla hallitukseen kuusi jäsentä ja neljä varajäsentä. ENTER sai hänen aikanaan englanninkielisen nimen, ENTER, ICT Association for Seniors.

Suuri huolenaihe puheenjohtajalle oli, että yhdistyksen toimintaa aikaisemmin tukeneet yhteistyökumppanit eivät enää oman taloudellisen tilanteensa heikentyessä tai toimitiloissaan tapahtuneiden muiden muutosten vuoksi voineet

luovuttaa tilojaan ENTERin käyttöön. Vuoden 2006 alusta ENTERillä ei ollut enää Senioritalo Sandelsissa toimistotiloja tai varastoa yhdistyspapereille, opetusmateriaaleille eikä kahdelle tietokoneelle, joilla opastettiin muita ikäihmisiä. Myöskään Vapaaehtoistyön ja omaishoidon keskuksen VaTin tiloissa ei ollut enää mahdollisuutta toimia. Sinne Sandelsista siirretty ENTERin arkisto sijoitettiin erään hallituksen jäsenen kellariin.

Vaikean ajan jälkeen valkeni hieman kun yhteistyö Helsingin kaupunginkirjaston tietotekniikkatiloissa Lasipalatsissa vahvistui. VaTi:n uusissa joskin aikaisempaa pienemmissä tiloissa löytyi ENTERin tietokoneille pieni nurkka. Lupaavalta näyttänyt mahdollisuus palata Sandelsiin ei toteutunut.

Maisa Krokfors mukana olleine enteriläiskumppaneineen oli tarmokkaasti pitämässä digi-tv-asiakkaan puolta liikenne- ja viestintäministeriön ArviD-digi-TV-klusteriohjelman seminaareissa ja työpajoissa vuosina. 2004 -2006. Enteriläiset pyrkivät niissä nostamaan erilaisten toimijoiden tietoon ikäihmisten erityiset tarpeet ja ongelmat digi-aikaan siirryttäessä. Hän huolehti myös siitä, että ministeriön pyytämiin lausuntoihin vastattiin seniorikansalaisten näkökulmasta.

Maisa Krokfors toi ahkerasti ENTERiä esille niin medioissa kuin erilaisissa seminaareissa ja tapahtumissa. Hän toimi kiinteässä yhteistoiminnassa Tietoyhteiskuntatoimiston, Liikenne- ja viestintäministeriön sekä Stakesin ja Viestintäviraston Human Factors-ryhmän kanssa.

Tietoturva ja yksityisyyden suoja

Sakari Eränen valittiin yhdistyksen hallituksen puheenjohtajaksi maaliskuussa 2007 pidetyssä vuosikokouksessa. Samalla keskusteltiin myös uudenlaisesta kokouskäytännöstä: syyskokouksessa valitaan hallituksen jäsenet ja kevätkokouksessa hyväksytään tilinpäätös.

Uusi puheenjohtaja sai perinnöksi edeltäjiään askarruttaneet pulmat: yhdistyksen talouden ja omien toimitilojen puuttumisen. Jälkimmäisen Eränen onnistui ratkaisemaan. ENTER sai alivuokralaisena toimitilan Kaisaniemenkadulla sijaitsevasta kiinteistöstä. Yhdistyksellä on siellä käytettävissään pienen toimistotilan lisäksi tilava neuvottelutila oheispalveluineen. Näin yhdistys sai kootuksi eri paikoissa hajallaan olevat arkistonsa ja muut tavaransa yhteen tilaan.

Sakari Eränen ilmoitti ottaessaan vastaan puheenjohtajan tehtävät, että hän tulee erityisesti pitämään huolta, että hänen kaudellaan tietoturva ja yksityisyyden suojaan kuuluvat asiat ovat esillä. Arkipäivän tietoyhteiskunnassa, jossa hoidetaan asioita ja haetaan palveluja tietoverkkojen ja sähköisten palvelujen kautta, täytyy osata oman vastuun lisäksi vaatia asiointipalveluilta ja vastapuolilta oikeuksia ja yksityisyyden ehdotonta toteutumista.

Puheenjohtaja lupasi, että näistä asioista yhdistyksen uusiutuville www-sivustoille avataan alisivusto, josta on luettavissa ohjeet ja neuvot meiltä ja ulkoisilta palveluntarjoajilta vaadittavista tietoturva-asioista.

Kohti seuraavaa vuosikymmentä Kohti arjen tietoyhteiskuntaa

Ikääntyminen ja ikäihmiset ovat viime vuosina nousseet keskeisiksi tekijöiksi arjen tietoyhteiskunnassa. Ilman tietotaitoa ja mahdollisuuksia tietotekniikan sekä digitaalisten laitteiden hyödyntämisessä mahdollisuutemme pärjätä kovenevassa kansainvälisessä kilpailussa murenee. Näin keskeisenä roolina meillä enteriläisillä kuten muillakin vastaavilla yhdistyksillä ympäri Suomea on parantaa ikäihmisten mahdollisuuksia päästä vaikuttamaan yhteiskuntaamme tietotekniikan kautta. Ollaanhan palveluita ja asiointimahdollisuuksia koko ajan voimakkaasti viemässä sähköisiksi. Jotta tähän pystyisimme seuraavana vuosikymmenenä, olkoon teesimme numero yksi toimintamme vakiinnuttaminen.

Toimintamme vakiintuminen ei kuitenkaan saa olla hetki, jolloin jäämme nauttimaan olostamme, vaan kuten kaikki haluamme enteriläisinä mekin kasvaa ja olla entistä enemmän vaikuttamassa tulevien arjen tietoyhteiskunnan ratkaisujen tasavertaiseen ja yhtäläiseen vaikuttavuuteen kansallisella tasolla ja erityisesti ikäihmiset huomioiden. Olkoon siis kasvaminen teesimme numero kaksi.

Toimintamme vakiinnuttaminen ja kasvamisemme mahdollistaa vaikuttamisen tulevien arjen tietoyhteiskuntaohjelmien sisältöön ja painotuksiin. Olemme kahden viimeisen hallituskauden ajan pudonneet kansainvälisissä vertailuissa sähköisten palveluiden saatavuudessa ja niiden käytettävyydessä. Enteriläisinä haluamme entistä voimakkaammin olla tuomassa ja pitämässä ikäihmiset digitaalisten hankkeiden tasavertaisina käyttäjinä ja hyödyntäjinä. Siispä teesimme numero kolme on vaikuttaminen.

Muistettakoon kuitenkin, että ilman historiaa meillä ei ole tulevaisuutta. Nykyisenä puheenjohtajana haluan erityisesti kiittää Liisa Hämäläistä tästä mittavasta muistelosta ja toimintamme vaiheiden kokoamisesta ensimmäisen vuosikymmenen aikana. Toivon että Liisakin jaksaa vielä pitkään olla joukoissamme viemässä asiaamme eteenpäin.

Sakari Eränen

Hallitukset ja muut vastuuhenkilöt

ENTERin hallituksen toimikausi on kestänyt keväästä kevääseen. Ensimmäinen marraskuussa 1997 valittu hallitus valtuutettiin jatkamaan vielä seuraavan vuoden ajan.

Marraskuu 1997 - toukokuu 1998

Unto Leinonen, puheenjohtaja, Liisa Ollikainen, varapuheenjohtaja, Elsa Stenroos, sihteeri, Jorma Tuukkanen, taloudenhoitaja, Jorma Hormio, Onni Turhanen, Eero Viikari sekä varajäsenet Mirja Heikkilä, sihteeri, Anja Mäkinen, jäsenrekisterin hoitaja, Marja Pekkanen, sihteeri, Liisa Hämäläinen, Esko Rautila, Olavi Tervonen

Maaliskuu 1999 - maaliskuu 2000

Unto Leinonen, puheenjohtaja, Liisa Hämäläinen, varapuheenjohtaja ja tiedotustoimikunnan puheenjohtaja, Jorma Hormio, koulutustoimikunnan puheenjohtaja, Irja Pitkänen, sihteeri ja tiedotteen toimittaja, Jorma Tuukkanen, rahastonhoitaja, varainhoitotoimikunnan puheenjohtaja, Marja Pekkanen, Eero Viikari sekä varajäsenet Pentti Höykinpuro, Lauri Kehlo, Helge Perklén, Esko Rautila, Liisa Suviranta, Marjatta Wäänänen

Maaliskuu 2000 - helmikuu 2001

Unto Leinonen, puheenjohtaja, Liisa Hämäläinen, varapuheenjohtaja, tiedotus, Irja Pitkänen, sihteeri, Jorma Hormio, koulutus, Helge Perklén, Liisa Suviranta, Eero Viikari, taloustoimikunta sekä varajäsenet Lauri Kehlo, Rauno Kervinen, Anja Nykänen, Marja Pekkanen, Kalevi Säde, Marjatta Wäänänen, Jorma Tuukkanen, taloudenhoitaja

Helmikuu 2001 - helmikuu 2002

Unto Leinonen, puheenjohtaja, Liisa Suviranta, varapuheenjohtaja, Jorma Hormio, koulutustoimikunnan puheenjohtaja, Liisa Hämäläinen, tiedotustoimikunnan puheenjohtaja,

Olavi Myllynen, taloustoimikunnan puheenjohtaja, Irja Pitkänen, tiedotus, sekä varajäsenet Lauri Kehlo, Rauno Kervinen, Maisa Krokfors, Anja Nykänen, Kalevi Säde, Terhi Tammilehto, Anita Eklund, sihteeri

Helmikuu 2002 - maaliskuu 2003

Unto Leinonen, puheenjohtaja 19.2. saakka, Liisa Suviranta, v.t. Puheenjohtaja 20.2. alkaen, Sirkku Kuoppasalmi, varapuheenjohtaja 20.2 alkaen, Jorma Hormio, koulutuksen koordinaattori, Liisa Hämäläinen, tiedotuksen koordinaattori, Olavi Myllynen, talouden koordinaattori, Terttu Tirronen, jäsenrekisteri, sekä varajäsenet Lauri Kehlo, Rauno Kervinen, Maisa Krokfors, Ilkka Mäkimattila, Kalevi Säde, Mirja Tuominen, Olavi Tervonen, talousasiat, jäsenmaksut, Mirja Nieminen, sihteeri

Maaliskuu 2003 - maaliskuu 2004

Maisa Krokfors, puheenjohtaja, Liisa Suviranta, varapuheenjohtaja, Mirja Tuominen, sihteeri, Ilkka Mäkimattila, koulutuskoordinaattori, Kalevi Säde,

tiedotuskoordinaattori, Pirkko Kyttälä, taloudenhoitaja, sekä varajäsenet Lauri Kehlo, Rauno Kervinen, Olavi Tervonen (kirjanpito), Tauno Olaskari, Ritva Wahlstén-Puska, Sirkka Tuominen, Lea Grönlund, tuutorikoordinaattori

Maaliskuu 2004 - maaliskuu 2005

Maisa Krokfors, puheenjohtaja, Ritva Wahlsten-Puska, varapuheenjohtaja ja tiedotuskoordinaattori,

Mirja Tuominen, sihteeri ja jäsenrekisteri, Ilkka Mäkimattila, Liisa Suviranta, Sirkka Tuominen, sekä varajäsenet Lauri Kehlo, Anja Mäkinen, Tauno Olaskari, Leila Onnela, Pentti Suonikko, Olavi Tervonen, Lea Grönlund, vertaiskoulutuksen koordinaattori

Maaliskuu 2005 - maaliskuu 2006

Maisa Krokfors, puheenjohtaja, Ilkka Mäkimattila, varapuheenjohtaja, Ritva Wahlsten-Puska, sihteeri ja tiedotuskoordinaattori, Sakari Eränen, Leila Onnela, jäsenrekisteri ja verkkovastaava

Kaija Salminen, taloudenhoitaja, Pentti Suonikko, koulutuskoordinaattori, sekä varajäsenet Lauri Kehlo, Pirkko Kyttälä, Olli Uotila, Urho Vuori, Lea Grönlund, vertaisohjauksen koordinaattori

Maaliskuu 2006 - maaliskuu 2007

Maisa Krokfors, puheenjohtaja, Sakari Eränen, varapuheenjohtaja, Ritva Wahlsten-Puska, sihteeri, Pirkko Kyttälä, jäsen sihteeri, Kaija Salminen, taloudenhoitaja, Ilkka Mäkimattila, Olli Uotila, sekä varajäsenet Eugen Kalenius, Marjatta Miettinen, Erkki Noro, Urho Vuori, Lea Grönlund, kännykkäluotsitoiminnan koordinaattori

Maaliskuu 2007 -

Sakari Eränen, puheenjohtaja, Maisa Krokfors, Pirkko Kyttälä, jäsenrekisteri, Ilkka Mäkimattila, Olli Uotila, tuutorikoordinaattori, Kaija Salminen, taloudenhoitaja, Ritva Wahlsten-Puska, sihteeri, sekä varajäsenet Tetta Jounela, Paul Lwoff, Marjatta Miettinen, varapuheenjohtaja, Urho Vuori, Lea Grönlund, kännykkäluotsitoiminnan koordinaattori

Hallitus jatkaa vuoden 2008 loppuun, kun patentti- ja rekisterihallitus hyväksyi sääntömuutoksen 14.2.2008.

ENTERin aktiivijäseniä in memoriam

Heikki Levas

Arvostettu vapaaehtoisouluttaja Heikki Levas kuoli 21.4.2000.

Hän oli syntynyt ennen Suomen itsenäistymistä 1914 ja oli yksi vanhimpia yhdistyksen jäseniä. Hän piti enteriläisille mielenkiintoisia luentosarjoja tietokoneen historiasta, niiden rakenteesta ja toiminnasta sekä DOSkäytännöstä. Tähän hänellä oli erinomaiset valmiudet, sillä hän oli ollut tuomassa ensimmäisiä tietokoneita Suomeen.

Helge Perklén

Yhdistyksen hallituksen jäsen ja kansainvälisen toimikunnan puheenjohtaja Helge Perklén kuoli 27.4.2001.

Hän oli hoitanut yhteyksiä ruotsalaiseen SeniorNet Swedeniin ja oli ollut mukana tuomassa SeniorSurf päivä-ajatusta ja mallia Suomeen syksyllä 2000 järjestetyn Seniorien viestintäpäivän aikaansaamiseksi. Hän oli osallistunut Ruotsissa järjestettyyn ikäihmisten atk-koulutusta käsitelleeseen kokoukseen ja toi yhdistykselle viestejä ruotsalaisen veljesjärjestön toiminnasta. Hän myös tuutoroi aktiivisesti erityisesti ruotsinkielisten ikäihmisten parissa.

Sirkku Kuoppasalmi

Sirkku Kuoppasalmen kuoli 28.10.2004.

Sirkku oli mukana ENTERin toiminnassa sen alkuajoista saakka, ja aktiivisuus oli hänelle tunnusomaista niin rivijäsenenä kuin luottamushenkilönä hallituksessa. Erityisesti tämä ilmeni yhdistyksen taloudellisesti raskaana vuonna 2002, jolloin Sirkku varapuheenjohtajana neuvokkaana keksi rahoituslähteitä, joista yritettiin saada tukea toiminnan pyörittämiseen ja kehittämiseen.

Hän toimi vertaisopastajana mm. Ikäihmisten yliopistossa ja ENTERin tuutorointikohteissa. Sirkku oli ENTERin edustajana myös Kehitysvammaliiton Tikas-projektissa.

Matti Pirkola

Matti Pirkola, monipuolinen tietotekniikan taitaja ja uuttera tuutori kuoli 18.3.2006.

Omaa kunniaa, kiitoksia ja huomionsoituksia kaipaamatta hän rauhallisesti taustalla pysyen auttoi monia perehtymään erityisesti sukututkimukseen ja kuvien käsittelyyn ja löytämään iloa ja sisältöä elämäänsä tietokoneesta ja internetistä. Hän piti myös huolta ENTERin tietokoneiden toimivuudesta. Matti toimi myös ENTERin valokuvaajana.